

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gospodarska ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Poljski poset na Madžarskem

Šef poljske vlade, ministriški predsednik Kosciałkowski, je končno vendarle prišel na poset v madžarsko prestolnico. Odlog, ki ga je povzročil notranjepolitični zaplet, je trajal razmeroma malo časa, dasi je bila nevarnost, da se bo mnogo bolj zategnil. Da je pripotoval Kosciałkowski sam, brez zunanega ministra, po tem se more sklepati, da gre v prvi vrsti za običajni akt meddržavne vladnosti, za vrnitev madžarskega obiska, ki je bil že predlanskim storjen v Varšavi.

Seveda se kljub temu ne moremo čuditi, da skuša madžarski tisk, kakor je to že njegova tradicija, na moč povečati poljski poset v Budimpešti ter mu dati vse večji ter pomembnejši značaj, pač takšen, kakršnega si Madžari želijo. Že ponovno smo imeli ob sličnih prilikah nezaželeno priložnost, poslušati dolge tirade o poljsko-madžarskem sodelovanju, ki da se je uveljavljalo skozi stoletja in se nadaljuje tudi še v moderni dobi. Marsikaj od tega je resnica, toda jako mnogo je tudi pretiravanja in spada v neizbežni inventar slavnostnih govorov o priliki diplomatskih obiskov. V Budimpešti seveda potrebujejo argumentov o sodelovanju iz preteklosti, da bi na njihovi osnovi zgradili svoje teze o potrebi sodelovanja v sedanosti, pri čemer je v ospredju želja, da bi Varšava podpirala madžarske revizionistične načrte.

V Budimpešti se najraje sklicujejo na revolucionarno avstrijsko leto 1848., ko so poljski generali po porazu, po ponesrečenem uporu zoper Ruse, prišli na pomoč Madžarom ter jih vodili v bojih zoper Avstrijce, zoper habsburške čete. Toda Poljaki so bili razkosani na tri dele in zares podložni Prusom, Avstrijcem in Rusom, Madžari pa so po kratkih razprtijah s Habsburžani zopet zagospodovali Slovakom in Rusinom, Rumunom in Nemcem, pa Srbom, Hrvatom in Slovincem. V zgodovini so se Madžari »proslavili« kot zatiralci, ne pa kot borci za svobodo. In še danes nosi madžarska politika pečat prav take neiskrenosti. Trdeč, da se bori za pravičnost, se poganja za revizionizmom, stremi za tem, da bi ji Evropa zopet izročila oblast nad Slovaki, Rumuni in Jugoslovenci, ki so si priborili nacionalno svobodo. In kar je najbolj krivično: pričakuje, da bo za to svoje prizadevanje našla zagovornico ter pomočnico tudi v Poljski. Saj zlasti s tega vidika pozdravlja poljskega ministrskega predsednika in s tega vidika glasila one momente iz zgodovine, ki so pokazali sodelovanje med obema narodoma.

Treba je bilo napraviti ta odskok v osredje madžarskega političnega pojmovanja, da se pokaže pravi značaj madžarskega pričakovanja, s katerim se sprejema in pozdravlja Kosciałkowski. S tem pa ni rečeno, da je madžarsko stališče tudi poljsko stališče. Dasi je res, da imajo tudi v Varšavi slabost, da radi ob podobnih prilikah posežejo po rekvizitu historičnih reminiscenc, in dasi smo tudi v polpretekli dobi opazili marsikaklo gesto, ki bi je raje ne doživeli, zlasti v dobi poslabšanih poljsko-češko-slovaških odnosov, je vendar poljske politika daleč od tega, da bi se identificirala z madžarsko ali da bi podpirala njen revizionizem.

Že ponovno so se hotele uveljaviti napovedi, da se pripravljajo sodelovanje med rimskim trikotnikom in Poljsko. Zvezi med Italijo, Avstrijo in Madžarsko naj bi se priključila še Poljska. Toda vselej znova se je pokazalo, kako malo realnega bi mogla nuditi taka kombinacija. Zakaj težišče poljskih interesov in skrb leži povsem drugod, v področjih, kjer rimski trikot Poljakom ne more nuditi nikake opore. Poljski pogledi segajo pred vsem na baltičsko področje in se morajo baviti neprestano s problemi, kako si zagotoviti trdno mesto na tesnem prostoru med opasno Nemčijo in mogočno Rusijo. Tod leži torišče poljskega diplomatskega prizadevanja in uveljavljanja, tu pa ji države rimskega spoznanja ne morejo prav nič koristiti. Naravnost smešna pa je misel, da bi se na tem področju našlo kaj konkretnega za sodelovanje z Madžarsko.

Res odnosi med Varšavo in Prago niso taki, kakor bi bilo želeli. Ali vendar bomo vedno najtočnejše presojali to razmerje, ako prisojamo sodobnosti značaj zasnovega nesporazuma, ki ima premla realnih temeljev, da bi ga mogli jemati za osnovo celotni državni orientaciji. Zato ni mogoče pripisovati resnega pomena onim sovinitvam, ki bi se radi šli sodnike na tuje stroške, pa bi »dodelili« Slovaško Madžarom, a Podkarpatsko Rusijo oddali Poljski, da bi imeli ti dve državi potem skupne meje. Povsem mirno lahko trdimo, da Poljska nikdar ni v položaju, da bi mogli v tem pogledu Madžari računati na resno njihovo zaščito ali pomoč.

Poljska je že ponovno izjavljala, da se za podunavske zadeve ne misli zanimali in da se je Podunavje ne tiče. Resnica je, da ležijo te dežele za njo preveč oddaljeno, da je težišče njenega ozemlja

VEDNO HUJŠI ODPOR ABESINCEV

Neguševa vojska se je severno od Adis Abebe utrdila na močnih gorskih postojankah in nudi Italijanom silno žilav odpor

Pariz, 23. aprila. o. Agenciji »Radio« in »United Press« poročata soglasno, da so se Abesinci odločili boriti se do skrajnosti. Tudi inozemski vojaški strokovnjaki so prepričani, da so obrambni ukrepi abesinskih vojaških poveljnikov zelo resni. Abesinci so zavzeli sedaj takšne postojanke, da bodo Italijani lahko prodirali dalje šele po hudih naporih in velikih žrtvah. Italijanske letalske sile so zaradi goste megle, ki je legla na abesinsko visoko planoto, popolnoma izločene iz vsake akcije. Megla je prvi znak bližajoče se deževne dobe.

Abesinci imajo sedaj opravka z razdiranjem cesarske ceste, ki vodi iz Adis Abebe proti Desiju, pa tudi v ofenzivo so nekateri abesinski oddelki že prešli. Zlasti razvijajo izredno nevarno četniško akcijo. Tako se potrjujejo vesti, da so v torku poneli napaditi eno izmed obeh letališč v Desiju, poklali vse straže in zažgali 19 italijanskih letal.

V Adis Abebi je zopet zavladal mir. Narodna banka, ki se je predvčerajšnjim odločila zapreti svoje blagajne, je danes objavila, da svojih tresorjev ne bo izpraznila, nego bo še nadalje vršila izplačila, dokler je ne prežene sovražniki. Tudi vlada vztraja nadalje v prestolnici.

Cesarska cesta razstreljena

V tork in sredo italijanskim letalom ni uspelo odvrniti Abesincev od razdiranja cesarske ceste, ki so jo razstrelili na več važnih prehodih. Prav tako so napeljali nanjo več potokov, ki so jo že popolnoma izpodkopali.

Staracejeve kolone ustavljene

Abesincem je včeraj končno uspelo zavstaviti tudi nadaljnje prodiranje Staracejeve motorizirane kolone, ki so jo v torku poneli napaditi in je morala včeraj jutraj po krvavi bitki zapustiti bojišče ter se naglo umakniti proti Desiju. Abesinci so se utrdili po strmih rebreh soanskih planin med prelazoma Tarma Buruh in Soa Meda. Zvedelo se je, da je maršal Badoglio inozemskim dopisnikom izrečno prepovedal poročati o težavah italijanskih čet, ki bi imele prodreti proti Adis Abebi.

Ras Nasibu se dobro drži

Na južni fronti je vojski rasa Nasiba, uspešno odtrgala naval Grazianijeve vojske, ki je pritisnila na abesinske postojanke okrog Sasabane in Dagaburja. Italijanske čete so sedaj oddaljene še nad 120 milj od Džidže in približno 40 milj proti jugu od Dagameda.

Kakor so ugotovili italijanski letalci, je Vehib paša zgradil okrog Sasabane in Dagaburja velike in moderne utrdbe. Na raznih strateško važnih točkah je postavil dobro maskirane protiletalske baterije in strojnice, s katerimi lahko branijo tudi sleherni dostop proti cestam, ki vodijo iz Berbere v Abesinijo.

Ekvatorsko deževje

Med tem postaja ekvatorsko deževje vedno večja ovira sleherni vojaški akciji. Celo abesinska avtomobilska kolona je običajna v blatu že pred nekaj dnevi in je ostala brez vsake pomoči do srede, ko se

je vreme nekoliko zboljšalo. Kljub deževju pa nameravajo Italijani nadaljevati svoje prodiranje, čeprav v nekoliko počasnejšem tempu. Italijanska intendenca je izdala že vse odredbe, da se očuvajo zveze zaledja s fronto in da bo tako vojaštvo na bojišču stalno preskrbljeno s hrano in streljivom.

Po italijanskih službenih poročilih je pri Džani Gogi padlo okrog 3.000 Abesincev. Libijska divizija pod vodstvom generala Nasija prodira sedaj proti Birkutu, motorizirana kolona pod poveljstvom milicijskega generala Verneja proti Segagu, tretja kolona pod vodstvom generala Fruscia proti Gabredaru, četrta pa iz Gerlogubija proti Kuratiju. Italijani skušajo za vsako ceno doseči kak odločilen uspeh, ker bo deževje prihodnji mesec že mnogo hujše.

Letalski napadi na abesinske oddelke

Deše, 23. aprila. AA. Italijanska letala so včeraj napadla 60 km južno od Desija med Uora Hailom in Džafarjem z bombami in strojnimi neko abesinsko kolono, ji prizadela velike izgube in jo pogonila v beg. Dopoldne so letala zopet našla to kolono in jo razgnala. Že prej so južno od Dobe na ravnini Santara izvršili napad na močne oddelke abesinskih vojakov cesarjeve armade, ki je bila poražena pri Asangju. Italijanska letala nadzirajo prometne zveze na jugu od Desija in preganjajo zaostale neguševe čete.

Grazianijeva ofenziva

Rim, 23. aprila. w. Ofenziva generala Grazianija se razteza sedaj v Ogadenu na več sto kilometrov ter je prispela do obrambne črte od Džana Goge do Sasabane.

Misija izrednega turškega odposlanca v Beogradu

Jugoslavija pristaja na turško zahtevo glede pravice do ponovne utrditve Dardanel

Beograd, 23. aprila. p. Generalni tajnik turškega zunanjega ministrstva Numan Rifad je včeraj konferiral v zunanjem ministrstvu s pomočnikom ministra Martincom, danes pa ga je sprejel predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Stojadinović. Po današnji konferenci ga je predsednik vlade pridržal na obedu, ki so se ga udeležili tudi ministri Slanković, Cvetković, dr. Kožulj, turški poslanek Hajdar Ali, švedski poslanek Uden, grški poslanek Sakelariopolis, pomočnik zunanjega ministra Martinac, poslanci dr. Bodi in drugi. Zvečer je turški poslanek Hajdar Ali priredil na čast turškemu diplomatu svečano večerjo. G. Numan bo odpotoval jutri v Bukarešto.

Po dopoldanskih razgovorih je predsednik vlade dr. Stojadinović sprejel novinarje in jim izrazil svoje zadovoljstvo, ker je mogel pozdraviti v Beogradu uglednega zastopnika diplomacije prijateljske in zaveznice države, s katerim je danes izmenjal misli o vseh perečih vprašanjih zunanje politike. Pri tem je opoudil, da se je potrdilo popolno soglasje med vladama republik Turčije in kraljevine Jugoslavije. Odgovor jugoslovske vlade na turško ugotovo 11. aprila glede morskih očin bo ugotoden za turško tezo.

Carigrad, 23. aprila. AA. Rumunski poslanik v Ankari Filoti je odotoval v Bukarešto. Njegov obisk je v zvezi z obiskom glavnega tajnika turškega zunanjega ministrstva v Bukarešti.

Nezadovoljstvo s politiko Baldwinove vlade

London, 23. aprila. o. O včerajšnji redni seji angleške vlade se v vladnih krogih čuje zelo malo, tem več pa razpravljajo o njej v političnih krogih in v tisku. Zatrjuje se, da je prišlo na seji vlade ponovno do velikih nesoglasij med posrednimi ministri. Posebno je baje prišlo do izraza nezadovoljstva napram politiki ministrskega predsednika Baldwinja, ki ima v konservativnih in liberalnih vrstah vedno več nasprotnikov. Ničve ne more razumeti, zakaj je bilo treba žrtvovati Hoareja in zakaj se mnogo bolj izkušnemu Johnu Simonu ne poveri vodstvo zunanje politike, marveč se mu prepuščajo le podrejene vlo-

ge in zakaj se Baldwin toliko zavzema za Macdonalda. Glede na razvoj mednarodnih dogodkov pa mu očito, da ni pravočasno opazil nevarnosti ponovne nemške oborožitve in hkratu ga dolžijo, da je on kriv, da je Anglija tako zelo izgubila na svojem moralnem ugledu in prestižu. Na čelu nezadovoljstev proti Baldwinu je bivši konservativni minister Percy, ki zahteva najodločnejšo politiko proti Nemčiji. V vladi prihaja do izraza tudi vedno večji vpliv angleškega generalnega štaba in mnogo parlamentarcev je že zahtevalo, naj se sklene vojaška zveza med Anglijo, Francijo in Belgijo.

Tragična bilanca nemirov v Palestini

Jeruzalem, 23. aprila. o. Položaj v Palestini se je v poslednjih dnevih zelo poostil. V Jaffi traja generalna stavka že drugi dan. Policiji se je sicer doslej posrečilo preprečiti večje demonstracije, vendar pa je demonstrantom davno uspelo napasti železniško postajo in jo hudo poškodovati. V nekem velikem skladišču je izbruhnil ogenj, ki je napravil za več tisoč funtov škodo.

Zidje so pričeli bežati z dežele v mesto, ker so bili na svojih farmah že precej izpostavljeni. Večinoma so zapustili tudi Jaffo in se zatekli v Tel Aviv. Njihova zapuščena stanovanja so bila takoj požgana. Požari so se zaradi vetra še razširili in je pogorelo že več tisoč hiš. Listi, ki izhajajo iz hebrejščini, zahtevajo od vlade zaščito za

Zide ter obtožujejo Arabce, da se v čisto lokalnih sporih ravna po navodilih iz inozemstva.

Davi je bil objavljen tudi uradni komunik o žrtvah, ki so padle pri poslednjih izgrelih. Ubilih je bilo 16 židov in 5 Arabcev, nevarno ranjenih 26 židov in 31 Arabcev lažje ranjenih pa 49 židov in ravno toliko Arabcev.

Dan kolonij v Nemčiji

Berlin, 23. aprila. o. Po nalogu nemške vlade se bo jutri po vsej Nemčiji praznoval takozvani dan kolonij. Tega dne je pokojni Bismark proglasil nemške kolonije v Afriki za last nemške države.

drugje, s tem pa tudi težišče njenih gospodarskih in političnih problemov. Saj se je v času, ko je sklenila sporazum z Nemčijo na deset let, celo na tihem namigovala, da je sklenila obenem tajen pakt, po katerem se popolnoma desintresira v podunavskem in specialno v avstrijskem področju, kar se je tolmačilo kot da prepušča Avstrijo Nemčiji. Seveda se ni nikdar izkazalo, če je sploh kaj resnice na teh namigavanjih, ki so vedela povedati tudi o kompenzacijah na drugih področjih. Ako pa stvar količkej podrobneje pretehtamo, moramo priti do zaključka, da bi bilo želeli, da bi se tudi Poljska zanimala za Podunavje, pa ne morda kot podpihovalec madžar-

skih revizionističnih pretenzij, marveč kot soliden pomočnik vseh podunavskih držav, sotrudičnik pri razvedenju, da se Podunavje čim bolj konsolidira, da se doseže složno sodelovanje med vsemi tukajšnjimi političnimi silami ter se s tem ojači odpor Podunavja zoper sleherni zunanji napad. Na ta način bi Poljska najboljše koristila tudi sebi, zaščitila tudi lastne interese.

Mnogi znaki kažejo, da raste na Poljskem število onih, ki gledajo v očrtanem smislu na podunavske odnose. Želimo, da bi se njihov vpliv ojačal in da bi madžarski poset Kosciałkowskega ne prinesel za to zdravo smer, kakih novih ovir.

Nemčija mora jasno povedati, kaj hoče

Anglija je odločena do kraja razčistiti razmerje z Nemčijo in bo zahtevala točnih pojasnil o njenih predlogih

London, 23. aprila. o. Vlada se sedaj v zunanji političnem pogledu bavi predvsem z vprašanji, ki jih namerava postaviti Nemčiji glede na Hitlerjeve mirovne predloge. Vprašanja sestavljajo posebni strokovnjaki zunanjega ministrstva in bodo predložena nemški vladi v 8 ali 10 dneh. Kar se tiče stališča Anglije, se zatrjuje v dobro poučenih krogih, da angleška vlada v nobenem primeru ne bo pristala na nemško ekspanzijo proti vzhodu ali v srednji Evropi. Anglija bo stavila Nemčiji predvsem naslednjih 10 vprašanj:

1. Ali je Nemčija pripravljena smatrati se po nemškem mirovnem predlogu za končno veljavno vezano, ali pa namerava iti dalje po svoji poti, stremeti le po zaščiti svojih lastnih interesov?
2. Ali se smatra Nemčija še vedno kot neenakopravna napram drugim narodom?
3. Ali zahteva nemški predlog za končno veljavno ureditev mednarodnega položaja druge omejitve kakor na primer omejitve, ki se nanašajo na nemške manjšine v sosednjih državah?

4. Ali je nemška vlada pripravljena dati izrečna zagotovila, da se Porenje za do bo pogajani ne bo utrjevalo?

5. Ali bo Nemčija priznala avtoriteto mednarodnega razsodišča in ali je pripravljena sprejeti v primeru konflikta, ki se tiče Nemčije, njegove odločitve?

6. Ali sprejme nemška vlada za dobo, ki naj bi se še določila, teritorialni status quo?

7. Kaj pomeni nemški predlog glede omejitve oboroževanja, zlasti glede oboroževanja v zraku?

8. Ali je nemška vlada pripravljena odrediti se podpiranju narodno-socialistične propa gande v Avstriji in v sosednjih državah?

9. Kake namene ima Nemčija glede Gdanskega in Klaipede?

10. Kakšne so zahteve Nemčije v pogledu kolonij?

Angleška vlada bo končno zahtevala pojasnila, kako si nemška vlada zamišlja predlagane bilateralne pogodbe in kako bi se te pogodbe prilagodile sistemu kolektivne varnosti.

Mednarodna vojska

Zanimiva razmotrivanja francoskega lista o pomenu organiziranja mednarodne armade pod okriljem DN

Pariz, 23. aprila. AA. Današnji »Petit Parisien« objavlja velik članek o francoskem predlogu glede ustanovitve mednarodne vojske, ki bi bila na razpolago Društvu narodov. Dasi se je težko zamisliti, kako bi se organizirala in vodila armada, ki bi bila sestavljena iz čet raznih narodnosti in ki bi vse morale operirati v eni smeri, si je vendarle lažje zamisliti armado DN, kateri bi vsaka država dodelila posebne oddelke, ki bi imeli vsak svoj določen cilj na določenem mestu.

Med te naloge bi spadalo med drugim pobijanje morebitnega nemškega letalskega napada z mednarodno akcijo. Nadalje bi imela mednarodna vojska ščititi male države, ki uživajo posebne mednarodne garancije, kakor n. pr. Avstrija. Z ozirom na predlog, da naj se glavna baza mednarodnega vojnega letalstva uredi v Avstriji, ki da je najbolj ugodna za tako akcijo, pravi pisec, da bi določitev Avstrije napravila najbrž neugoden vtis v Nemčiji in da bi zato bilo treba urediti tako bazo v Češko-slovaški, ki je primerna za tako službo že zaradi svojega zemljepisnega položaja.

Vnaprej določena predpostavka za mednarodno akcijo bi moral biti napad nemškega letalstva, ki ne bi bil izzvan s predhodnim napadom na nemško državno ozemlje, kakor tudi ne bi bil izzvan s posebnimi vojnimi pripravami, ki bi šle preko okvira meja kakšnega dogovora o vzajemni pomoči, ki ga je sklenila napadena država. Pod takimi okoliščinami bi lahko prepuštili Društvu narodov, da s prosto večino in s čim krajšim postopkom ugotovi, da so nastopila dejstva, ki se tukaj predvidevajo in da je zato treba poslati na pomoč mednarodne čete.

Metaxas pride v Beograd

Atene, 23. aprila. p. Svoči so imeli zastopniki ljudske in nacionalne ljudske stranke ponovno konferenco, na kateri so razpravljali o stališču, ki naj ga zavzamejo napram novi vladi. Ministrski predsednik Metaxas je izjavil, da ne more ugoditi zahtevi, naj bi bil prihodnji sestanek v ponedeljek, ker je treba čim prej urediti položaj grške vlade. Dne 4. maja bo nemneč v Beogradu sešla Balkanske zveze, ki se je mora osebno udeležiti. Zaradi tega se je že nocoj sestali ministrski svet, da izvoli podpredsednika vlade, ki bo lahko madomestoval ministrskega predsednika za njegove odsotnosti.

Važni sklepi vlade

Dogovor z inozemskimi upniki — Druga tranža državnih bonov — Poročilo o dogodkih v Kerestincu — Zaščita zavarovancev Feniksa

Beograd, 23. aprila. AA. Nocoj od 19. do 21. ure se je vršila seja vlade pod predsedstvom ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića. Na seji so razpravljali o teh- le zadevah:

1. Notranji minister in zastopnik ministra pravde sta podala poročilo o žalostnih dogodkih v Kerestincu in o ukrepih, izdanih, da se krivici najdejo in kaznujejo. Doslej je bilo aretiranih 53 oseb, ki se bo z njimi postopalo po zakonu. Drugače vlada v Kerestincu in v vsej tej okolici red in mir.

2. Odooben je dogovor na predlog prometnega ministra glede zgraditve obale v Dubrovniku.

3. Odooben je dogovor s tujimi lastniki jugoslovenskih državnih posojil

glede plačila kuponov za prihodnji dve leti.

4. Finančni minister se pooblašča, da izda drugo tranžo državnih bonov v znesku 100 milijonov dinarjev za financiranje javnih del na račun milijardnega kredita.

5. Na predlog ministra za šume in rube je bila odobrena uredba o organizaciji ministrstva za šume in rube ter njemu podrejenih ustanov.

Po seji je minister dr. Vrbanić izjavil novinarjem, da se bo jutri dopoldne sestel finančno — ekonomski odbor ministrov, da razpravlja o ukrepih, ki jih namerava vlada izdati v zaščito jugoslovenskih zavarovancev »Feniksa«. Minister je obljubil novinarjem, da jim bo jutri po seji dal podrobnejša obvestila.

Problem podpiranja nezaposlenega delavstva

Važna seja centralnega odbora za posredovanje dela — Anketa o novi uredbi — I delodajalci i delojemalci odklanjajo povišanje prispevkov

Ljubljana, 23. aprila. V sredo in četrtek je zasedal v Ljubljani centralni odbor za posredovanje dela, ki je vrhovna institucija javnih borz dela. Na dnevnem redu je bila razprava o uredbi, ki jo je izdal minister za socialno politiko na osnovi nekega meseca decembra v narodni skupščini sprejete resolucije. Ze o priliki sprejetja te resolucije so nekateri govorniki opozorili na to, da je problem brezposelnih v naši državi ne samo socialen, nego važen nacionalni problem, ki ga ni mogoče reševati na brzo roko, marveč ga je treba dobro proučiti, da bodo sredstva, ki se v to svrhu žrtvujejo, tudi kaj zalega. Na podlagi te resolucije in pooblastila v finančnem zakonu je ministrstvo socialne politike izdalo zdaj uredbu o preskrbi nezaposlenih delavcev. Uredba je hotela zajeti tudi oni veliki kader novodobnega proletariata, ki ga ustvarja obubožno podeželje, od koder prihajajo v mesto vse večje množice sinov malih kmečkih posestnikov in drugih sezon-skih delavcev, ki iščejo zaposlitve v industriji. Uredba je izzvala vtis, kakor da hoče favorizirati pri podpiranju nezaposlenih te nekvificirane delavce na škodo kvalificiranih delavcev in nameščencev, ki so v primeru nezaposlenosti odvisni edno od javne podpore, dočim imajo s podeželja prihajajoči delavci vendar še nekako zaledje in četudi bedno eksistenco na svojih domovih. Na zahtevo zainteresiranih delav-skih in delodajalskih organizacij je bila zaradi tega sklicana seja centralnega odbora za posredovanje dela v Ljubljani. Na sejo so bili poleg članov tega odbora pritenjeni tudi zastopniki delavskih zbornic.

Sejo je vodil predsednik g. dr. Mario Krmpotić, načelnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Uvodoma je podal obširen referat o sami uredbi in pri tem podčrtal, da je problem obubožnega podeželja tesno povezan s problemom nezaposlenosti kvalificirane delavstva, ker drug drugemu vedno bolj konkurirajo in tako poslabšujejo položaj na delavskem trgu na škodo vsega delavstva. Z izjemo Slovenije v naši državi nimamo še tpa izrazito industrijskega kvalificirane delavstva; zato je uredba sestavljena na načelu, da se skuša s povišanjem podpor, skrajšanjem karentnega roka in s ponostavljenjem administracije pomagati enim in drugim. Stvar je čisto idealno zamisljena, samo vsa zgradba stoji na peščenih tleh, ker s finančne strani uredba o podpiranju nezaposlenih v nobenem pogledu ni podkrepjena. Z dosedanjimi sredstvi, ki se stekajo izključno iz prispevkov delavstva in delodajalcev, ni mogoče niti misliti na to povišanje podpor, ne na podaljšanje podporne dobe. Zato je stvar zamisljena tako, da se sedanji obvezni prispevki za brezposelno zavarovanje povišajo za 100 odstotkov.

Ta konstatacija je seveda pokopala na mah vse lepe nade in demantirala vse slavo-speve o novem skrbstvu za nezaposlene. Včeraj popoldne so imeli delavski in delodajalski delegati ločene konference, na katerih so zavzeli svoje stališče. Danes dopoldne pa se je plenarna seja nadaljevala. Delodajalci so v načelu zavzeli stališče, da v sedanjih razmerah, ko je javne dajatve skoro vsak mesec povišujejo in ko preživlja gospodarstvo zaradi sankcij najhuje krizo, ni niti misliti na to, da bi se pri-

spevki za podpiranje nezaposlenih povišali kar za 100 odstotkov. Delavski delegati so v svoji obširni deklaraciji prav tako označili novo uredbu za nesprejemljivo, ker del-jansko poslabšuje položaj kvalificiranega delavstva na korist nekvificiranih množic s podeželja prihajajočega tranzitnega kadra sezonskega delavstva. Tudi delav-ski delegatje so se izjavili proti temu, da bi se spričo sedanjih mizernih mezd, stalnih redukcij in vedno večjega ustavljanja obratov povišali prispevki. Zahtevali so, da ostane v veljavi dosedanja uredba o podpiranju nezaposlenih, ki naj se primerno izpremeni in izpopolni v duhu intencij delavstva in delodajalcev, da se dajo čim večja sredstva za podpiranje nezaposlenih. V načelu pa so se izjavili i delavski in delodajalski delegatje proti sistemu podpor v obliki neke miloščne ter zahtevali, da se uvedejo velika javna dela socialnega značaja, pri čemer pa niso mislili ena javna dela, ki spadajo v delokrog občin, banovin in države v izvrševanju njihovih funkcij in dolžnosti.

Po vsestranski živahni debati je bila na koncu sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo, da se izvajanje nove uredbe odgodi vse dotlej, dokler ne bo dobro proučena in predelana, dotlej pa naj se sorazmerno s sredstvi, ki so na razpolago, povišajo podpore in razširi krog podpirancev. Delavci in delodajalci pristanejo na 100-odstotno povišanje prispevkov pod pogojem, da prispeva tudi država najmanj toliko, kolikor plačujejo v to svrhu delavci in delodajalci. Če vlada na ta predlog ne pristane, ostane uredba v zraku in problem podpiranja nezaposlenih bo ostal še nadalje eno najbolj perečih vprašanj naše socialne, gospodarske in nacionalne politike.

V debati se je obširno govorilo tudi o bednostnem fondu dravske banovine in o njegovi uporabi. Da bi se zagotovila smotrejša, namenu in cilju tega fonda bolj odgovarjajoča uporaba nabranih sredstev, je bila v resoluciji sprejeta zahteva, naj se bednostni fond dravske banovine docela ukine, ker nalaga delavstvu in delodajalcem v dravski banovini poleg splošnih še posebne dajatve, ki jih drugod nimajo; ako pa ostane, naj se sredstva tega fonda stavijo na razpolago centralnemu odboru za posredovanje dela, da jih uporabi za podpiranje nezaposlenih delavcev dravske banovine.

Ob zaključku se je predsednik g. dr. Krmpotić odločno demantiral razne govorce, ki so bile zadnje čase razširjene, da ima namreč centralni odbor za posredovanje dela neke velike milijonske rezerve, ki pa da jih nekako skriva in noče dati za podpiranje nezaposlenih. Te govorice so nastale je vsled nepoučenosti in se zlorablja-jo v demagoške svrhe. Govorice o 30 milijonskem fondu se nanašajo na kredite, ki so bili svojočasno določeni za zgraditev delavskih domov in poslopij za javne borze dela v raznih krajih države, kakor v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Nišu, Skoplju, Sarajevu, Subotici, Murski Soboti itd. Ta kredit je že popolnoma izčrpan in nima ustanova za posredovanje dela in podpiranje nezaposlenih nobenih drugih sredstev kakor prispevki, ki jih plačujejo delavci in delodajalci. Državne podpore že davno ni in zato tudi ni nikakih rezerv.

Prihodnja seja odbora bo sredi maja, najbrže v Zagrebu.

Stara granata ubila pet otrok

Dubrovnik, 23. aprila. o. V mali ob-morski vasi Ostojnik v okolici Dubrov-nika se je pripetila danes dopoldne stra-hovita nesreča. Skupina petih otrok, treh fantov in dveh deklic v starosti 8 do 14 let je na nekem pašniku zbijala žogo. Med igro so otroci našli staro av-strijsko granato. V svoji otroški neved-nosti so začeli granato razbijati. Nena-doma je nastala eksplozija, ki je imela strahovit učinek. Vseh pet otrok je do-besedno raztrgala, tako da so daleč na okrog ležali posamezni deli teles.

Ko so slišali eksplozijo, so prihiteli bližnji vaščani. Na kraju nesreče so se odigravali pretresi-živji prizori, ko so obupane matere in očete iskali svoje otro-ke. O dogodku je bilo obveščeno sresko načelstvo, ki je poslalo na kraj nesreče posebno komisijo. Prebivalstva v vsej okolici se je polotil strah pred novimi sličnimi nesrečami. Za časa svetovne vojne je namreč bilo v teh krajih name-šeno gorsko topništvo, ki je imelo po-goste strelske vaje. Zato mislijo, da je raztresenost po okolici še več neeksplo-di-

ranih izstrelkov. Na prošnjo okoliških občin bodo vojaške oblasti dale ves te-ren natančno preiskati.

Nadškof dr. Bauer drugič operiran

Zagreb, 23. aprila. o. Zdravstveno stanje nadškofa dr. Bauera se je danes znova poslabšalo. Včeraj so ga morali operirati zaradi vnetja desnega srednje-g ušesa, danes pa se je razširila bole-zen tudi na levo srednje uho, tako da je bila potrebna nova operacija. Po objav-ljenem biltenu je stanje bolnika trenut-no zadovoljivo, vendar pa bo moral še delj časa ostati v zdravniški negi.

Zagrebski proračun potrjen

Zagreb, 23. aprila. o. Zagrebski župan Erber se je te dni mudil v Beogradu. Finančni minister Letica je odobril pra-račun zagrebske mestne občine v celoti tako, kakor je bil sprejet od mestnega sveta.

Beležke

Sklicanje parlamentarnih odborov

Po velikonočnem odmoru se bo prihodnji teden zopet pričelo živahnije življenje v skupščini in senatu. Za sredo sta sklicana administrativni odbor skupščine in finančni odbor senata za četrtki pa finančni odbor skupščine. Administrativni odbor bo raz-pravljal o nekaterih stvareh v zvezi z novo skupščinsko palačo, o kateri zatrjujejo, da bo dovršena že do otvoritve rednega je-senskega zasedanja v oktobru. Finančni od-bora obeh zbornic pa bosta proučila predlo-ga pogodb med ministrstvom za pošto ter radijskima družbama v Beogradu in Za-grebu glede podaljšanja eksploatacije do-be in glede razširjenja oddajnih postaj v obeh mestih. Na ljubljanski postajo nana-šajoča se pogodba do sedaj še ni bila pre-dložena finančnim odboroma.

„Samouprava“ o položaju

Glavno glasilo JRZ »Samouprava« ob-javlja o političnem položaju uvodnik, v katerem pravi med drugim: »Znan je politični položaj v državi, zna-no tudi stališče vlade, da se ne more iti na skupščinske volitve pred občinskimi vo-litvami. Dotlej misli delati vlada s skup-ščino ter ji predložiti razne važne zakone, ki so nujni za konsolidacijo države. Vlada brani in obnavlja demokratski program v celi državi in na celi črti. Njej niso po-trebne demagoške kretnje za olepševanje stvarnega položaja.

Akcija gotovih politikov proti današnji vladi že presega meje običajne opozicije in prehaja ponekod že v defetizem. Kljub temu bi ti ljudje želeli, da se jih smatra za demokrate in za državljane, ki žele re-snično normaliziranje političnega življenja Jugoslavije v demokratski smeri.« Na čigav naslov so namenjene te težke besede iz »Samouprave« ni prav razvidno. Na prvi hip se zdi, da se nanašajo na pa-rlamentarno opozicijo, vendar pa bi bile potem v nasprotju z dosedanjim taktiko JRZ, ker so iz njenih vrst doslej parla-men tarne opozicije vedno označevali za pro-ti-demokratsko in fašistično. Zato je bolj verjetno, da je »Samouprava« mislila iz-venparlamentarno opozicijo, s katero od-nošaji JRZ niso več tako dobri, kakor so bili še pred meseci.

Posvetovanja srbijanske združene opozicije

Po vesteh iz Beograda so se včeraj v stanovanju Ljube Davidovića ves dan vršila posvetovanja med zastopniki beo-grajskega krila združene opozicije. Po-svetovanjem je prisostvoval tudi Miša Trifunović, nekaj časa pa je bil navzoč tudi njegov tovariš Krsta Miletić, ki se je bil ravno kar vrnil iz Knjaževca od Ace Sta-nojevića. Tudi včeraj še ni bil določen dan, kdaj se bo sestaj delovni odbor razširje-ne združene opozicije. Zato sedaj ni več gotovo, ali se bo to zgodilo še ta mesec, kakor je bilo napovedano.

Preiskovalni zapor za aretirane poslance

Preiskovalni sodnik pri sodišču za zaščito države je končal preiskavo proti narodnim poslancem, ki so bili aretirani pod sumom, da so eodelovali pri poskusu atentata na predsednika vlade v narodni skupščini dne 6. marca. Državno sodišče za zaščito države je sklenilo, da ostanejo aretirani poslanci še nadalje v preiskovalnem zaporu.

Trgovska visoka šola v Beogradu

Kakor je znano, je dobila vlada v fi-nančnem zakonu pooblastilo, da osnuje poleg ekonomsko-komercialne visoke šole v Zagrebu enako visoko šolo tudi v Beo-gradu. Drugo pooblastilo se nanaša na ustanovitev umetniške akademije v Beo-gradu. Po vesteh beogradskega lista je prosvetno ministrstvo že izgotovilo uredbi o ustanovitvi obeh novih beogradske šole. Uredbi bosta predloženi eni prihodnjih sej ministrskega sveta v odobritev in oba za-voda bosta otvorenja že v jeseni.

Nove poštne znamke

Beograd, 23. aprila. AA. Za otroške dni bo ministrstvo za pošto, brzojav in telefon izdalo poštne znamke v korist jugosloven-ske unije za zaščito otrok. Znamke bodo prišle v promet 3. maja in bodo le malo časa v prometu. Imele bodo veliko filate-listično vrednost, ker bodo tiskane v ome-je-nem številu. Znamke jugoslovenske uni-je za zaščito so izdelane s podobo Nj. Vel. kraljice Marije in se bodo prodajale kakor druge znamke pri vseh poštah v državi, rabile se pa bodo za vse poštne pošiljave. Znamke bodo imele povečano takso in bo prebitek namenjen uniji.

Veliki zborovanje hotelirjev

Zagreb, 23. aprila. o. Jutri se prične v Zagrebu predkonferenca Zveze hotelirjev kraljevine Jugoslavije, v soboto pa bo let-na glavna skupščina Zveze ter ustanovna skupščina podporne zadruge jugoslovenskih hotelirjev. Na dnevnem redu so številni pereči problemi, ki so v tesni zvezi s po-speševanjem tujskega prometa, tako med drugim izkoriščanje hotelov izven glavne sezone, organizacija tujskoprometne pro-pagande v inozemstvu, sanacija hotelstva, davčne in druge olajšave za hotelsko in-dustrijo.

Nemški poslanik v Kairu rešen

Kairo, 23. aprila. AA. Davi ob 9.30 je v bližini Baharija izsedel anglijsko letalo pogršanega nemškega poslanika Stöhrerja in njegovega soferja. Letalo, ki ga je reši-šlo je poslanika in njegovega soferja prepe-ljalo v Helipolis. Popoldne se je posla-nik vrnil z letalom v Kairo. Stöhrer je po-vedal, da mu je na zletu zmanjkalo vode in da se je moral avto ustaviti. Razen te-ga mu ni popokali na razbeljenem pesku gumijevih obroč. Izgubil je že vsako upa-nje v rešitev. Na kairskem letališču je sprejela Stöhrerja velika množica in mu priredila navdušene ovacije.

Poljski obisk v Budimpešti

Slovesen sprejem predsednika poljske vlade Koscialkowskega — Manifestacije za poljsko-madžarsko prijateljstvo

Budimpešta, 23. aprila. b. Poljski mini-strski predsednik Koscialkowski je v spremstvu državnega tajnika kmetijskega ministrstva in več vodilnih uradnikov zu-nanjega ministrstva prispel opoldne v Bu-dimpešto. Na postaji so ga sprejeli člani vlade z ministrskim predsednikom Gömbösom na čelu ter velika množica ljudstva, ki je burno manifestirala za poljsko-ma-džarsko prijateljstvo.

Poljski ministrski predsednik se je s ko-lodvona odpeljal pred spomenik Neznane-ga junaka in položil preden venec.

Jutri se prično važni politični in gos-podarski razgovori, ki bodo trajali do sobote. Velik pomen pripisujejo zlasti gos-podar-sko-političnim razgovorom, ki se imajo za-ključiti s podpisom dveh konvencij.

Francoska kritika poljske politike

Pariz, 23. aprila. o. V zvezi s poslednjo akcijo poljske polkovniške skupine, ki jo je preprečil odločen nastop ministrskega

predsednika Koscialkowskega, je izšel v današnjem »Oeuvru« zelo oster članek pro-ti polskemu zunanjemu ministru Becku. List pravi:

Kakor se je moglo pričakovati, je ostal polkovnik Beck zvest Hitlerjevi vladi in se trudi, da bi razdil vse zveze, ki jih je ustvarila Francija proti agresivni politiki sedanje Nemčije. Poljski diplomatski zas-topniki so na razpolago nemškemu posla-niku. Letake, ki jih širijo Nemoi, plečuje poljsko poslanstvo. Po potrebi nemške zunanje politike pošlje polkovnik Beck v daljina mesta; tako se je tik pred nemško zasedbo Porenja mudil v Bruslju. Beck in njegovi prijatelji so pristali fronte Nemčija-Poljska-Madžarska proti Franciji, Češko-slovaški in Rusiji. Mi smo Poljakom po-sojali denar in jim dajali topove, zato ima-mo sedaj pač tudi pravico vedeti, na ka-tero stran se bodo Poljaki postavili, če bi prišlo do vojne. Mi bomo izgubili ves pre-stiž v vzhodni Evropi in na Balkanu, če bomo še nadalje dopuščali, da nas poljski zunanji minister Beck vleče za nos.

Dijaška zarota v Beljaku

Samomor sina policijskega šefa — Nad 50 srednje-šolcev aretiranih — Velike demonstracije

Iz Beljaka nam poročajo

Pretekli teden je tukajšnja policija aretirala 56 dijakov iz višjih razredov beljaških srednjih šol. Obtoženi so hitler-jevske propagande in protirežimske za-rote. Res so postale razmere na srednjih šolah v Beljaku, pa tudi po drugih koro-ških mestih skoro nevzdržne. Dijaki pri-rejajo dan za dnem razne demonstraci-je proti profesorjem, ki v političnem živ-ljenju in v šol nastopajo za sedanji av-strijski režim. V Beljaku se je ta pokret tako razširil, da so morali srednje šole za nekaj časa zapreti. Oni dijake, o katerih domnevajo, da so kolovodci, so aretirali, obenem pa so uvedli disciplinarno preiska-vo proti celim vrsti profesorjev, ki jih dolže da so dajali dijakom potuho v njihovi protirežimski akciji.

Dijaki so obdoličili petošolca Kolmana, sina vodje tukajšnje policijskega komi-sariata, da je on denunciral svoje kolege očetu. Mladi Kolman si je izmisljeno ob-dolžitev vzal tako k sreči, da se je v četr-tek blizu Perave v beljaškem predmestju

ustrelil. V soboto je bil njegov pogreb. Po pogrebu se je zbrala pred policijo precejš-nja množica, v kateri so bili tudi starši aretiranih dijakov. Ko se je oče nesrečne-ga fanta vrnil s pogreba, je začela množica proti njemu demonstrirati ter je zahtevala, da izpusti aretirane fante. Kolman je to odklonil, nakar so se demonstracije še pre-cej časa nadaljevale po ulicah.

Demonstranti so vzklikali proti vladi, Habsburžanom, zlasti ogorčeno pa tudi proti italijanskim trgovcem, ki stanujejo v Beljaku. Demonstracije proti Italijanom izvirajo iz mrznje, ker dolže Italijo, da podpira »protiljudski režim« v Avstriji. Zanimivo in značilno je, da so bile demon-stracije naperjene tudi proti italijanski osnovni šoli v Beljaku. Slišali so se ob tej priliki celo klici: »Dajte raje šole Sloven-cem!«

Slični dogodki kakor v Beljaku so se nedavno dogodili na šolah v Celovcu in skoro istočasno na benediktinski gimnaziji v St. Pavlu. Tudi tam so aretirali precej dijakov, nekateri pa so ušli čez mejo.

Mariborski mestni svet

Maribor, 23. aprila.

Nocoj se je vršila v mestni posvetoval-nici česta redna seja mestnega sveta mariborskega. Sejo je vodil mestni predsednik dr. Juvan, ki se je uvodoma spominjal do-poldne umrlega člana mestnega sveta in finančnega referenta g. Vladimira Puše-njaka in sporočil, da bo pokojnik pokopan na stroške mestne občine.

V upravni odbor Mestne branilnice so bili izvoljeni: predsednik dr. Juvan in člani mestnega sveta Stabej, Ozvatič, Sabothy, Hrastelj, dr. Miler in Ošlak, za namestnike pa: dr. Leskover, Sušnik, Zebot, Sojč, Pri-jatelj, Žitnik in Čeh. — Mariborska mestna občina bo še nadalje ostala članica Zveze mest kraljevine Jugoslavije in sta bila na prošnjo Tujsko prometne zveze določena v odbor podžupan Zebot in Stabej. v nad-zorni odbor pa Roglič. — Na predlog čla-nov mestnega sveta bo občina popravila mestno hišo na Slomškovem trgu.

Sledila so poročila odsekov. Vse perso-nalne zadeve so bile odložene za tajno se-jo. Mestni svet je sprejel načrt pravilnika za tiskovni referat. zavrnil pa razne pri-tožbe zoper predpise mestnih davščin, med njimi tudi pritožbo 13 trgovcev in preku-pčevalcev z živino zoper predpis uvoznice. Prošnje za redno ubožno podporo, prošnje za zvišanje rednih ubožnih podpor, pred-log za ukinitve rednih ubožnih podpor, prošnje za oddajo v hiralnico, za sprejem v mestno oškrbnišnico, v privatno oškrbo, kakor tudi prošnje za vzgojne prispevke, za podaljšanje vzgojnih prispevkov, za zvišanje vzgojnih prispevkov, za nabavo protez ter prošnje za sprejem v stanico za

dojenčke je mestni svet sprejel v smislu od-sekovih predlogov.

Ker je Maribor utrčen med turistične kraje, je mestni svet izvolil iz svoje srede poseben turistični osek, v katerem so podžupan Zebot, načelnik gradbenega ura-da inž. Baran ter člani mestnega sveta inž. Jelenc, Ošlak in Sušnik. V ta svet bodo poklicane tudi razne tujske prometne in gospodarske organizacije, ki bodo pa kne-le le posvetovalno pravico. — Mestni svet smatra gradnjo nove tržnice kot nujno za-devo in jo bo občina zgradila, čim bodo dopuščale finančne možnosti. — Mestni svet je pooblastil upravni odbor, da razdeli v proračunu določene podpore in sicer 40.000 Din kulturnim društvom, 15.000 Din dija-kom, 20.000 Din pa tujsko prometnim usta-novam. — Odobrena je kanalizacija Trvo-niške ceste, ki bo stala 130.000 Din, in ureditev cestišča ter kanalizacije Kamni-ske ceste, kar bo stalo 105.000 Din. — Na predlog gradbenega urada bodo lahko hišni posestniki plačevali stroške za napravo hodnikov občno po 6% na štiri leta, a hišni posestniki, ki bodo takoj plačali, bo-do uživali 10% popust. — Poleg naročenih dveh avtobusov je sklenila občina nabavo štirih novih šasij na Diesellove motorje. Vzdrževanje avtobusnega prometa na pro-gi Maribor — Celje stane občino 518.000 Din s starimi, a z novimi motorji le 152.000 Din. Frekvenca mariborskega avtobusnega prometa se je že nekoliko ustala in je la-ni dosegla 773.000 potnikov. Občina je naročila šasije v Nemčiji, kjer jih je dobila pod zelo ugodnimi pogoji.

Javni seji je sledila še tajna seja.

Zakon o razpustu strank v ČSR

Praga, 23. aprila. g. Poslanska zbornica je danes sprejela zakon o političnih stran-kah, ki pooblašča vlado, da more razpu-stiti politične stranke, njene nadomestke in gospodarske organizacije. Obrambni odbor je sprejel poročilo o novem zakonu o državni obrambi. Zakon o razpustu strank omogoča vladi braniti demokracijo in ostavo proti državi sovražnim strankam

Razpust belgijskega parlamenta

Bruselj, 23. aprila. o. S kraljevim odlo-kom sta bila danes razpuščena poslanska zbornica in senat. Volitve bodo 24. maja, novi zbornici pa se bosta sestali 23. julija.

Aretirani ponarejevalci kovancev

Zagreb, 23. aprila. o. Zagrebska policija je danes aretirala tri nezaposlene delavce, ki so falzificirali 20-dinarske kovance. De-nar so izdelovali na zelo primitivnem na-čin, tako da je bilo ponarejene kovance že na prvi pogled lahko spoznati. Kljub temu na jim je uspelo, da so okrog 100 kome-dov spravili v promet. Pri njih so našli še 20 falzifikatov in vse priprave za po-narejanje denarja. Izgovarjajo se z bedo.

Nacionalni šahovski turnir v Novem Sadu

Novi Sad, 23. aprila. Danes so bile raz-deljene nagrade zmagovalcem II. nacional-nega turnirja in so prejeli: II. 4000 Din, dr. Trifunović 3000, Schreiber 2000, Bröder in Frydman pa 1250, König in Pelikan po 700, Opočensky pa 400 Din. Kostić je prejel 500 Din, nagrado predsednika šahov-skega saveza Stevana Čirčica za najboljši uspeh nasproti nagrajenim.

Novi državni prvak Vasja Pirc je novi-narjem izjavil, da je bil ta turnir znatno močnejši od prvega v Beogradu, ker so so-delovali tudi tuji mojstri. Rekel je, da so naši mojstri zelo napredovali, kar velja v prvi vrsti za dr. Trifunovića, Schreiberja in Bröderja. O svoji šahovski karieri je izja-vil, da se je začela šele l. 1930, ko je bil na turnirjih v Nemčiji, Češkoslovaški in Angliji, dalje v letih 1932 in 1933 v Bu-dimpešti ter lani v Moskvi. Predsednik JSS je v svojem govoru poudaril, da je Pirc dosegel razred vodilnih mednarodnih mojstrov.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Nestalo, deževno, toploje. Dunajska vremenska napoved za petek: V noči na petek najbrže še vetrovi. Kljub temu v višjih legah najbrže, v nižjih legah pa morda slana. V petek jutraj zelo hlad-no vreme, nagla razjasnitev, zboljšanje, podnevi zopet vdor toplega zraka.

Naši kraji in ljudje

Zmagovit uspeh „Smetane“ v Ljubljani
Nove manifestacije za našo vzajemnost in zvestobo

Ljubljana, 23. aprila. Bratski pevci iz Plzna, ki jih je v torek sprejela Ljubljana tako presrečno, so si v teku večeršnjega dne ogledali naše mesto. Solnčno dopoldne je mnoge zvalilo na grad in v trivolske nasade. Za popoldne ob 17. so bili povabljeni na nebotičnik, kjer jim je g. konzul Minovsky z gospo pridelal čajanko. Zvečer so nastopili na koncertu v Filharmonični dvorani. Udeležba je sicer bila za ljubljanske razmere dostojna, vendar bi sloves „Smetane“, ki sodi med najboljše pevske zbornice v Evropi, lahko privabil toliko ljudi, da bi se izpolnila tudi tista prazna mesta. — V dvorani so se zbrali poleg slovesno razpoloženega občinstva predstavitelj oblasti. Tako je zastopal bana prosvetni šef prof. Breznik, osebno je bil navzoč divizionar general Nedelković z gospo, odsotnega župana je zastopal podžupan dr. V. Ravnihar, dalje smo opazili konzula Minovsky z gospo in s tajnikom konzulata Martinkom francoskega konzula Remeranda, predsednika Jugoslov. českoslov. lige dr. Egon Stare z gospo in s številnimi odborniki lige. Časno je bila zastopana Češka obec s predsednikom Ryška na čelu.

Ko so se na podiju pojavili pevci, zlasti pa njih zasluzni pevovodja Bozdan Gselhofer, jih je sprejel dolgotrajni aplavz. Ze z vzornim petjem narodnih in državnih himn obeh bratskih držav so si pevci na mah osvojili občinstvo in privabili srca za zbrano sprejemanje svoje umetnosti. Navdušenje se je stopnjevalo od točke do točke. Prav posebno je užejala Smetanova stara in se vedno lena oda češke kmetu in njegovemu vekovnemu delu na rodni grudi »Rolnicka«. Lep uspeh je dosegla v vzorni izvedbi »Smetane« Prelovičeva ljubka »Skrjančička«, ki so jo peli s skoraj brezhibno slovensko intonacijo. Nekatera mesta posameznih pevskih točk so zbuvala zlasti po svoji virtuozni zborovski tehniki in čudoviti ubranosti glasov kar strmeče občudovanje občinstva.

Med pavzo je odlične pevce pozdravila na podiju denutacija z venci. Prvi je izročil venci dr. Egon Stare v imenu ljubljanske Jč lige, za njim predsednik Hubadove župe skladatelj Zorko Prelovec, nato zastopnika pevskega zbora Glasbene Matice in slednjič predsednik Ryška v

imeni češkoslovaške kolonije. Vsi so v kratkih stavkih poudarili priznanje in hvaležnost slovečim pevcom, ki so nam prinesli v Ljubljano lepoto češkoslovaške pesni. Občinstvo je znova pridelilo zboru in pevovodji Gselhoferju iskrene ovacije.

Drugi del koncertnega programa je obsegal večidel narodne motive, v katerih so mogli pevci poleg tehnične bravurnosti pokazati tudi igro, melodičnost, razposajeno veselost in v srcu segajočo nežnost čeških narodnih plesov in kakor nalašč za sedanje zamračene čase izbranih vojaških pesmi. Spilkovo »Vojško« so bili morali na burno zahtevo občinstva ponoviti. Ob koncu koncerta, ki so ga oddajali tudi po radiu in čigar strokovno oceno se približamo, je bilo toliko apavza in razžarjenega navdušenja, da so bili morali dvakrat še tri točke. In občinstvo bi hotelo še in še, toda pevce je klical program v Zvezdo.

Tu jim je v prirno ozaljšani restavracijski dvorani pridelila mestna občina, ki je bilo soprotektorica koncerta, slavnostni banket. Navzočni so bili tudi nekateri domači povabljeni in v stranskih sobah številni prijatelji Čehoslovakov. Takoj se je razvil anirnirano razpoloženje. Vrsto napitke je otvoril v imenu mestne občine podžupan dr. Vladimir Ravnihar, ki je pozdravil v »Smetani« predstavljala slavne češke glasbe, kateri dolgujemo zlasti Slovenci hvaležnost za dragoceno sodelovanje pri izgradnji naše domače glasbene kulture. V imenu Jugoslov. českoslovaške lige je spregovoril slovenski in češki, povečeval pomen jugoslov. českoslovaške vzajemnosti, ki je danes še potrebnija kakor je bila včeraj in ki predstavlja v našem sedanjem in bodočem narodno-državnem življenju zgodovinsko nujnost, ob kateri se morajo razviti vse minljive spletke dednih sovražnikov. Govornikoma se je zahvalil predsednik zbora Emanuel Matas, ki je naglasil, da prihajajo iz tistega češkega mesta, kjer ritem dela in vseh drugih in vznemirjenosti, odločnost, odpor. Taki smo tudi kot pevci na večni straži svoje svobode.

Davi so se češki pevci odpeljali na Gorenjsko, da obiščejo Bled in zvečer tudi v Kranju pokažejo neodoljivo silo in zmagovito lepoto češkoslovaške pesni.

Slovo upravitelja Germeka na Ježici

Ježica, 23. aprila.

Ježiška šolska mladina se je včeraj pod vodstvom svojih učiteljev poslovila od doseganega šolskega upravitelja Josipa Germeka. Slovo je bilo skromno zamišljeno, vendar se je izvršilo na tako prirno način, kakor enakega na Ježici se nihče ni doživel. Vsa mladina je bila zbrana v enem razredu in je v govoru, ki je šel do srca, izročila upravitelju krasen soplek rdečih nageljev in složno zagotovila, da bo draga upravitelja, ki je skozi desetletja vzgajal rodove ohranila v najlepšem spominu. Upravitelj Germek se je ginjažen zahvalil in je vzpodbujal mladino, naj se marljivo učí, saj bo tako najlepše služila svojemu narodu kralju in domovini.

Tako se je včeraj umaknil z upraviteljskega mesta mož, ki je kot mlad učitelj pred 40 leti poln nacionalne zavesti, že zavezal upraviteljsko mesto na enorazredni, 40 let je delaven ostal na svojem položaju in ko je zdaj odšel, mu morda uhaja spomin v one žalostne čase, ki jih je moral preživeti vsak nacionalno orientiran učitelj v prosluli dobi Lampetovega režima. Od mladih let preganjan z družino vred je prišel pred dobri 10 leti iz Krašnje na Ježico. Iskreno so se ohradovali njegovega prihoda ježiški nacionalisti, posebno pa Sokol, saj so v njem spoznali moža nezlomljive volje, kremenitega značaja, zavednega in požrtvovalnega javnega delavca.

In res ni čakal, da bi ga vabili na delo, sam je prijel povsod tam, kjer je bila njegova pomoč najbolj potrebna. Ves prosti čas je posvečal nacionalnim organizacijam, posebno pa mu je bil pri srcu Sokol, kateremu že skoraj ves čas bivanja na Ježici starostuje. Vzrojil je lepo število omladine v sokolskem duhu, prav zato pa je tudi vedno bil trn v peti nasprotnikom, ki so v njem vedno naleteli na najmočnejši odpor pri svojem razdiralnem delu. Bil je tudi član občinske uprave, v kateri je s sposobnostjo in predanostjo mnogo koristil. Razrešen dolžnosti šolskega upravitelja in dodeljen kot navaden učitelj seveda v svoji volji do nacionalnega dela ni zadet v živo. Vsi, ki ga poznamo in cenimo, želimo, da nam ostane čil in zdrav. Zvestoba za zvestobo!

Vladimir Pušenjak †

Maribor, 23. aprila.

Danes dopoldne ob pol 11. je na svojem stanovanju v Miklošičevi ulici št. 2. nenadoma umrl v starosti 54 let višji revizor mariborske Zdravstvene zveze g. Vladimir Pušenjak. Ime pokojnika je v našem gospodarskem in političnem svetu dobro znano, še posebno na Stajerskem, kjer se je celo vrsto let udeleževal na področju zadržanosti, po vojni pa je vidneje stopil v politično arno ter je kot poslanec bivše Slovenske ljudske stranke zastopal slovenjraški srez do leta 1929 v Narodni skupščini. V Mariboru je bil tudi član mestnega sveta in mestnega finančnega odbora ter predsednik upravnega odbora mariborske Mestne hranilnice. Na nedavnem občnem zboru Privilegirane agrarne banke je bil izvoljen tudi v njen upravni odbor.

Pokojni Vladimir Pušenjak je enako kakor njegov politični tovariš g. Vesenjak, kot visokošolec pripadal še naprednemu taboru, potem pa je stopil v okrilje klerikalne stranke in je v njej igral zlasti na Stajerskem veliko vlogo. Osebo pa je ostal končantan in je zato imel lepo število dobrih znancev tudi med političnimi ljudmi, ki niso bili njegove barve. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Zlato jezero

Ljubljana, 23. aprila.

Kakor pričuje ves letošnji spored Kina Matice v Ljubljani, se ta naš elitni kino prizadeva, da bi ljubljanskemu občinstvu v teku sezone postregel ne samo z nemškimi, marveč tudi z drugimi odličnimi filmi velike svetovne industrije. Videli smo lahko že celo vrsto pravih mojstrov in francoskih, angleških in ameriških stvariteljev, a prav posebno pozornost posveča Elitni Kino Matiča slovenskemu filmu. Kar je do sedaj najboljših ruskih filmov prišlo v Jugoslavijo, in kar je zadnji čas najboljšega ustvarila češka filmska industrija — vse je teklo v Elitnem kinu Matici.

In spet se nam za tle dni obeta ruski

Delo v društvu se je pričelo res dosti lepo razvijati. Posamezni odseki so se resno oprijeli dela in prireditve, prosvetne in zabavne, ki jih je dajalo društvo, so dosegle razveseljive uspehe. Toda ni potrajalo dolgo, pa je zavel v društvu nekaj razdirni duh, ki je skoraj popolnoma zavrl vse delo. Najboljši delavci so se začeli umikati, užaljeni, ker delo, ki je v glavnem sklenilo na njihovih ramah, ne le ni našlo pravičnega priznanja, teveč le bolj ali manje krivično kritiko. Začelo se je glasno govoriti, da mora občni zbor v mesecu marcu temeljito razčistiti te nevrzdre razmere. Tedaj pa je prišel še nov, najtežji vzrok nezadovoljstva. Predsednik dr. Vinko Zorec in žnjim skoraj vse upravni odbor se je postavil na stališče, da letos vobče ni treba rednega občnega zbora, češ, ko se je zadnji vršil pred štirimi meseci, da je trajala funkcionalna doba sedanjega društvenega vodstva vse tam do meseca marca, prihodnjega leta, ko naj bi se šele vršil redni občni zbor. V tem smislu so se razpošiljala članom celo tudi tiskana obvestila. Nasprotniki tega samostanskega tolačenja društvenih pravil in društvenega zakona so odgovorili na ta ukrep glavnega odbora z nabiranjem podpisov za zahtevo, da se skliče izreden občni zbor, na čigar dnevnem redu bodo volitve novega društvenega vodstva. Prisiljen s to zahtevo in nalogom pristojne oblasti je naposled upravni odbor vendarle slical občni zbor.

ALBUS DOMAČE MILO

ČUVA VAŠE PERILO!

Dobiva se povsod!

Pazite na ime Albus!

film, mojstrovina »Zlato jezero«. Film nam bo odkril popolnoma nov svet sredi alpskih planin, kjer se skriva zlato jezero, polno zlate rude. Tja se je odpravila ruska znanstvena ekspedicija, da prouči teren in ustvari vse potrebno za izkoriščanje. Mahoma pa se kopalci zlata znajdejo v silni borbi s planinskimi gusarji. Razvije se vojna države proti razbojnikom, ki hočejo na vsak način zatreti delo znanstvene ekspedicije. To je borba na življenje in smrt, borba pionirjev ruskega divjega vzhoda s tolpo tihotapev. Gledalca držijo v nape-

tosti smeli podvigi znanstvene odprave, ki je šla iskat zlato, a je zašla med močvirja, goreče gozdove, napol divja plemena, med okrutne razbojnike. Najdramatičnejši je beg glavnega junaka Andreja in njegove izvoljenke Marinke skozi goreči gozd, ki ga je bil zažgal maščevalni svecenik poldivjega plemena. Režija je odlična, o igri je odveč govoriti pri takih mojstrih, kakršne premorejo Rusi. V najlepšem skladu z dejanjem pa je tudi glasba. Film bo od jutri dalje tekkel v Elitnem kinu Matici.

Konflikt mariborske GM likvidiran

Dva odloka ministrstva sta razčistila zadevo

Maribor, 23. aprila. Dolgo se je vlekla znana zadeva, med Mariborsko Glasbeno matico in g. Hladkom Bohinjskim, ki se je svojčas v časopisu obširno obravnavala in o kateri je mariborska in naša kulturna javnost dobro poučena. Ta sporna zadeva se je sedaj rešila z zadevnim odlokom prosvetnega ministrstva, ki je te dni rešilo zadevno pritožbo mariborske Glasbene matice proti vsječasnemu dovoljenju ustanovitve »Subvencionirane muzičke šole Glasbene matice v Mariboru, katere vodstvo je bilo v rokah g. Hladka-Bohinjskega.

Prosvetno ministrstvo je izdalo naslednja dva odloka, ki razčiščujeta vso zadevo:

»Na prošnjo Glasbene matice v Mariboru in na osnovi čl. 6 uredbe ministrstva prosvete je gospod prosvetni minister z odlokom P. br. 30713 z dne 1. aprila t. l. odobril pravila in učni načrt »Privatne glasbene šole Glasbene matice v Mariboru« brez pravice javnosti. S tem odlokom so izgubili veljavnost vsi prejšnji odloki prosvetnega ministrstva.«

Drugi odlok pa se glasi: »V zvezi z odlokom gospoda prosvetnega ministra P. br. 30713 z dne 1. aprila t. l. s katerim so izgubili svojo veljavnost vsi prejšnji odloki, se obvešča direktor »Subvencionirane

muzičke šole Glasbene matice v Mariboru« Josip Hladek-Bohinjski, da je odlok o odobritvi te šole, njenih pravil in učnega načrta razveljavljen. Zaradi tega se ta šola ukinja.

Josip Hladek Bohinjski lahko predloži v odobritev nova pravila in učni načrt glasbene privatne šole, če zeli voditi tako šolo še naprej, ne sme pa ta šola nositi imena »Subvencionirana muzička šola Glasbene matice v Mariboru«.

S to rešitvijo prosvetnega ministra je sporna zadeva, ki se je vlekla toliko časa med mariborsko Glasbeno matico contra Hladek-Bohinjski, končno veljavno rešena. Glasbena matica ima odobrena pravila za svojo privatno glasbeno šolo, ki jo namestava z leti spopolniti v konservatorij, g. Hladek Bohinjski pa bo z novimi pravili, kadar bodo odobrena, lahko ustanovil svojo glasbeno šolo.

KINO SLOGA, tel. 27-30

Danes ob 16, 19.15 in 21.15 poslednjič

MALA MAMICA

V gl. vlogi Franciška Gaal

Zbor invalidov

V nedeljo bodo v Mariboru zborovali invalidi iz vse Slovenije — Vztrajna borba invalidske organizacije

Ljubljana, 23. aprila

Oblastni odbor združenja vojnih invalidov za dravsko banovino bo imel v nedeljo dopoldne v Mariboru svoj redni občni zbor. V soboto zvečer pa se bo v Mariboru vršila delegatska anketa, na kateri bodo navzočni samo delegati krajevnih organizacij z oblastnim odborom. Združenje invalidov v Sloveniji šteje zdaj 47 krajevnih organizacij. Krajevne organizacije redno pošiljuje, število članstva pa narašča. Oblastni odbor ima mnogo dela zaradi vprišanja, ki jih nalagata namen organizacije in dolžnost do članstva. Nekateri akcije, ki se vlečejo že iz leta v leto, je bilo treba nadaljevati, uvedene pa so bile tudi mnoge nove akcije, ki jih zahtevajo razmere. Bolj ko se slabša položaj vojnih žrtv, bolj narašča delokrog organizacije. Glavno, kar je združenje letos doseglo, so izpremembe invalidskega zakona, za katere se je borilo zadnja tri leta z vso vneto. Delovanje združenja je usmerjeno v tri smeri: v organizacijsko delo, pravno zaščito in gmetno pomoč.

Izpremembe invalidskega zakona, ki so bile dosegane po triletni borbi, še daleč ne predstavljajo vsega, kar je energično zahtevala invalidska organizacija. V časih, kakršni so, pa je treba pozdraviti vsako zboljšanje ter nadaljevati borbo do novih pomembnejših izprememb. Invalidski zakon, ki je bil zdaj v nekaterih točkah izpremenjen, je v veljavi že šest let in v Sloveniji je večina vojnih žrtv se prevedena po njegovih določilih. Pri invalidskem sodišču v Ljubljani je nerešenih samo še nekaj primerov, ker še niso izvršene vse poizvedbe. V Sloveniji spadajo obmejni srez: metliški, črnomeljski, dolenski invalski in mursko-soboški pod zagrebško invalidsko sodišče, odkoder se niti polovica vojnih žrtv ni dobila rešitve. Oblastni odbor je posredoval neštetokrat in tudi predlagal, naj bi vse invalidske zadeve iz Slovenije zagrebško invalidsko sodišče odstopilo ljubljanskemu kar pa se ni zgodilo. Oblastni odbor še vedno išče pota, kako bi ustregel upravičenim zahtevam onih svojih članov, ki čakajo na rešitve po invalidskem zakonu iz leta 1929.

Oblastni odbor je sestavil tudi statistiko,

iz katere je razvidno, koliko vojnih žrtv prejema po novem zakonu invalidnin in koliko jih je bilo reduciranih. V primerjavi z invalidskim zakonom od leta 1925. se je število upravičencev do invalidnin po novem zakonu znižalo za 50 do 60 odstotkov. Za nakazovanje invalidnin je bil lani uveden nov pravilnik, ki rešitve močno zavlačuje. Od višjega invalidskega sodišča pošiljajo rešitve najprej ministrstvu, od tam pa na finančne direktorije. Na ta način preteče daljša doba, preden dobijo invalidi invalidnino, čeprav imajo že pravomočno rešitev. Po sprejetju novih pravil in izpremembe invalidskega zakona se po sklepu zadnjega kongresa pripravljajo nova statistika članstva. Oblastni odbor zbira podatke in ima že imena vseh, ki prejemanje invalidnino. Po podatkih invalidskih sodišč bodo invalidi po novi statistiki razdeljeni po procentih, poškodbah, gmetnem položaju itd.

Z lanskim pravilnikom o voznih olajšavah je prometno ministrstvo predpisalo naročanje novih in podaljšanje starih invalidskih železniških legitimacij v Beogradu in ne več v Ljubljani. Naročila, denar in stare železniške legitimacije je treba zdaj pošiljati ministrstvu za socialno politiko ter vsakokrat priložiti overljene prepise rešitve druge instance. S tem je nastalo mnogo več dela, stroškov in čakanja. Oblastni odbor si prizadeva, da bi se železniške legitimacije za invalide hitreje in brez stroškov dobivale v Ljubljani, kakor jih še vedno prejemanje državni uslužbeni in upokojenci.

Protezna delavnica v Ljubljani je do konca proračunske dobe za silo preskrbljena, ker je dobila iz invalidskega fonda 300.000 Din. Za bodoče proračunsko leto so obljubili ortopedskim zavodom v državi večji krediti.

O vsem tem in še o mnogih drugih vprašanjih se bo razpravljalo na zborovanju v Mariboru. Invalidski organizaciji želimo kar največ uspehov, v prvi vrsti pa seveda to, da bi s podvojenim močjo orala brazde uvidnosti v trdovratno malomarnost javnosti nasproti vojnim žrtvam. Vsa naša javnost se mora zavzeti za pravično rešitev perzičnih invalidskih zadev.

Premiera ogromnega vefilma po slovitem Jules Vernea

Najlepše filmsko delo zadnjih 10 let! Velenapeto in pretresljivo!

MIHAJLO STROGOV — CARJEV SEL

ADOLF WOHLBRÜCK v naslovni vlogi

Maria Andergast, Hilde Hildebrandt i. t. d.

Ta film si mora vsakdo ogledati!
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Kino Union, tel. 22-21

V skale je treba z razumom in z očmi!

Potreben pouk o plezanju in plezalni tehniki

Miha Čop v triglavski severni steni

Ljubljana, 23. aprila.

Pred pričetkom plezalne sezone in v navodilo mladim plezalcem se je pod okriljem skalaške alpinistične šole vršilo dvojno predavanje o plezalnih, plezanju in plezalni tehniki. To predavanje je vodil eden naših najbolj držnih in izkušenih plezalcev Uroš Zupancič.

Vsakega plezalca (alpinista) morajo poleg telesnih vrtil (moč, gibčnost, vid, sluh) krasiti tudi duševne vrline. Vsak alpinist, ki hoče uživati v naravi, si mora biti z dejanji na jasnem. V alpinizmu in plezanju nikoli ne gre na slepo srečo. Nikoli ne sme biti v alpinistovi glavi mesta za podcenjevanje težav in naporov, ker le to privede mnogokrat do žalostnih zaključkov. Alpi-

nist mora biti pogumen, do skrajnosti hladnokrven in imeti mora jekleno voljo. Alpinist ne kloni nikoli predčasno; volja je ona, ki ukazuje telesu, da kljubuje naporom in tudi — nesrečam. Tovarišstvo na turi in zlasti pri plezanju mora doseči tak vrhunec, da lahko imenujemo vse one, ki niso nikoli grešili proti temu, — viteze. Tovariši naj bodo v družbi na turi vedno navezani drug na drugega, samovoljno naj odpade.

Nato je g. Zupancič raztolmačil principe plezanja, ki je udeleževanje v strminah gora, ko za premikanje in vzdržanje ravnotežja ne zadostujejo več noge, ampak si pomagamo tudi z rokami. V stenah je najvarnejše presoja položaja in slutnja za prehod. Težkih mest ne preplezamo v zaletu. Plezanje je treba z razumom in z očmi. Vrnimo se vedno pravočasno z mesta, katerega ne moremo preplezati. Tak časten umik naj se izvrši v času, ko še imamo dovolj moči za siguren in lahek povratek. Pri plezanju se varuj tega, kar bi moglo spraviti tovariše v slabo voljo in nerazpoloženje.

Vsak plezalec mora poznati razčlenbo sten (kamini, prevese, zajede, oporne peči, polica, stolp, greben), kar vse so pokazale lepe slike. Pri plezalni tehniki je Uroš razložil razne načine plezanja, uporabo vrvi in klinov v zvezi z zaponkami. Pri vrtni tehniki je omenil Modečev način plezanja previsov. Plezalne tehnike se ne more naučiti v sobi. T. K. Skala je organiziral plezalni tečaj v pečeh Grmade nad Vikičami. Izvrsno in poučno predavanje so pojasnjevale številne sklopične slike iz naših gora. Diapozitivi so delo ljubljanskih in jeseniških Skalašev.

Odrešeniki in grobarji — enotnega društva Slovencev v Beogradu

Beograd, 22. aprila

Nekam čudna so pota, po katerih hodi naše »Društvo Slovencev v Beogradu« . . .

Ko je po dolgotrajnih razgovorih, posvetovanjih in pogajanjih tamle lanske jeseni naposled vendarle prišlo do zedinjenja treh dotlej samostojno, ločeno, več ali manj konkurenčno delujočih društev, »Can-karja«, »Edinosti« in »Triglava«, do njihovega razida in se je ustanovilo novo enotno »Društvo Slovencev v Beogradu«, ki je v smislu sklenjenega dogovora z imetjem oprenehajočih društev, podedovalo tudi njihovo članstvo, smo z največjim zadovoljstvom pozdravili to novo društvo. Bili smo prepričani, da bo »Društvo Slovencev v Beogradu«, v katerem so se stinile vse naše delotvorne sile, ki niso bile slabe tedaj, ko so bile še razcepljene, z združenimi, trdnim med seboj povezanimi močmi, zagrabilo za delo, tisto veliko ustvarjalno in organizacijsko kulturno, prosvetno, socialno in gospodarsko delo, ki je toliko potrebno našim slovenskim naselbinam v prestolnici, če naj ta naš otokček res ohrani svojo samobitnost, svoje gotovo nezavrgljive slovenske osebine, svoj pravi, pristni slovenski značaj. Pa je v prvem začetku tudi v resnici kazalo, da je stvar dobro

spočeta, da bo razveseljivo rastla in napredovala ter dajala zaželenje najlepše sadove. Na občnem zboru, ki se je vršil komaj mesec dni po ustanovitvi društva in je dal društvu prvo redno upravo, pa so se že pokazale močne kali med čisto pšenico posejanega strupenega plevela. »Jutro« je tedaj izperno poročalo o dogodkih na občnem zboru in to poročilo se ni čitalo ravno najprijetneje. Šaj so se dogajale stvari, ki niso bile v posebno čast ne društvu ne vsej naši slovenski prestolniski naselbini. In je še treba dodati, da je poročevalec tupaam zamislil ne samo na eno, temveč na obe oči. Ugotovilo pa se je že tedaj, da so se grehi prejšnjih društev presadili v novo enotno društvo in da sta osebna ambicija in korist največja med njimi. Pri volitvah predsednika se je to jasno pokazalo. Bilo je pa tedaj v vseh onih, ki so želeli in hoteli resnega dela v društvu, toliko dobre volje, da so prešli preko vseh teh in takih nevesočnosti in neprijetnosti, tolažec se s pričakovanjem, da se trenje v društvu s časom in delom ublaži ali celo popolnoma izgine, če pa ne, pa da redni občni zbor, ki se mora sklicati do konca meseca marca, prinese rešitev z novimi volitvami.

Domače vesti

Jurijevo

Ko bo danes pojezdil zeleni Jurij na svojem čilem konjcu čez hrib in plan, skoraj da ne bo mogel verjeti, da res ni prespal svojega patrona. Saj bo našel pred seboj razgrnjeno zelenje, kakršno izvirajo druga leta iz tal šele visoko sonce sredi blažene majniške pomladi. Davno je že odpadlo cvetje, ki je druga leta na Jurijevo odpiralo svoje nežne poplje. Košate trešnje, ki so včasih v višjih legah zacvetele sredi maja, bodo letos do takrat že obestle na veje drobne plodove, da jih majniško sonce temnorodeče pobavla.

Nič ne de, da april k slovesu pridno rahla spremenljivo svoje vreme. Navajati smo tega in zdi se, da je celo vsa brsteca narava zadovoljna s tem. Viharavi meša ostaja kljub vsakodnevni moči še dokaj zmerni in je bilo doslej le redkokje najti razloge, da se hudujemo nad njim. V zmerni oddaljenosti od usodne ničle se drže nočne temperature, ki bi drugače utelešile povzročiti skrbnim negovalcem vse mnogo obetajoče rasti nemalo škode. In če strupena slana tuda nadalje ne bo našla prilike, da se vleže na snujoče drevje in polje, bomo s hvaležnostjo do res lepe pomladi, z najlepšimi nadami prešli v zoroče poletje.

Visoko v planine se je oblekel gozd s svežim zelenjem že davno prej. Svetlo zeleno bukovno listje, ki so ga včasih še na Florjanovo v hribih čuvarji ognja le težko lahko zatakali za čelade, je letos že dvajset dni sem zasenčilo gozdne cvetke. Pohitele so zaradi tega tudi disee majniške šmarnice, ki jih je teden dni pridno nojilo okoličani na trg. V toplih ravninah Slavonije in Banata je ponekod že nastavilo žito svoje klasje v času, ko je nenaaden hlad v notranje bosanskih planinah, v delu Črne gore in Sandžaka natlesel precej novega snega.

Daleč na visoki sever Evrope bo Jurijev praznik pozdravilo letos bohotno pomladno zelenje. Severnjaki pač ne bodo v zadregi, da po starem običaju našega jurjevanja poneso v domove sveže zelene brezovih vej. In ker je vražja vera pri njih še prav tako v navadi kakor pri nas, bodo v zarji Jurjevega dne pohitela dekleta na travnike, da si nabere v posode pomladne rose. Kajti sveža rosa porojenega deda patrona, kakršna je bil vitez Jurij, pomlaja lepoto obraza deklet, ki zvesto verujejo v vstajenje pomladi na dan njegovega pojezda v prirodo.

* Povišana sta za kmetijskega svetnika kr. banske uprave dravske banovine v 5. skupini Sergij Gorjup, in za višjega kmetijskega pristava na kmetijski vzorni in kontrolni postaji v Ljubljani v 6. skupini Ivan Zaplotnik.

* Diplomirani je bil dne 22. t. m. na juridični fakulteti v Ljubljani g. Mejak Karl iz Novega mesta. Čestitamo!

* Zborovanje čebelarjev. Dodatno k večeršnjim notici objavljamo: V Slavonkem Brodu je bila v soboto in nedeljo odobrova seja in letna skupščina Zveze jugoslovenskih čebelarjev društev in združenj. Na zborovanju se je, kakor že večkrat poprej, ugotovilo, da načelstvo ni kos svoji nalogi. Čebelarji zakon, na katerem se dela že nad deset let, še vedno ni predložil narodni skupščini. Veselovanska razstava, ki je bila l. 1934. v Beogradu še vedno ni likvidirana. Zato se je pri volitvah popolnoma izmenjal nadzorni odbor. Sklenilo se je tudi, da se skliče izredni občni zbor, na katerem se bodo spremenila zvezna pravila.

* Sprejem gojencev v pilotsko šolo. Aero-klub je razpisal natečaj za 25 gojencev pilotske šole poveljstva vojnega zrakoplovstva, ki se bodo brezplačno izobraževali na zemunskem in zagrebškem aerodromu. Kandidati morajo biti študenti. Prednost imajo tehnički. Sprejemajo se tudi absolventi gimnazij, realke ali srednje tehnične šole. V šolo se sprejemajo samo gojenci, ki so sposobni za vojaško službo ter stari od 20 do 25 let. Prošnje sprejema beograjski Aero-klub do 9. maja.

* V mladostni dobi je umrla večeraj jutraj v Leonišču gđ. Ana Možetova, hči uglednega trgovca in posestnika iz Dvora pri Žužemberku. Zadnje dni je začela težiti o živčni bolezni in o bolečinah v glavi, pri tem pa je vendar vztrajno opravičevala gospodinjstvo in pomagala v trgovini. Ker pa se je bolečina le še večala, je prišla iskat pomoči v Ljubljano. Žal tudi zdravniška spretnost ni več mogla rešiti cvetočega življenja. Njena smrt je vzbudila mnogo pomlavljanja v Ljubljani in po vsej Dolenski, saj je Možetova rodila daleč po Sloveniji visoko spoštovana. Gđ. Ana bodo ob 16. spremili k večnemu počitku pri Sv. Križu. — V Ljubljaniški bolnišnici je umrla gđ. Natalija Pečenikova. Pogreb bo jutri ob 16. — Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Smrt zaslužnega arheologa. V Osijeku je umrl v starosti 74 let upokojen profesor Vekoslav Celestin, ki je bil kustos osiješkega samostanskega muzeja. Pokojnik je bil rodom iz samoborske občine, v Zagrebu je dovršil filozofske študije, potem pa je 40 let služboval kot srednjošolski profesor. Vedno je kazal veliko zanimanje za arheologijo. Pri ureditvi muzeja v Osijeku si je pridobil velike zaslugе. S skromnimi sredstvi, ki so mu bila na razpolago, je uredil lepe zbirke ter vzbudil tudi v tujni velike zanimanje za osiješki muzej. Napisal je mnogo pomembnih arheoloških razprav, udeleževal pa se je tudi kot prevajalec francoskih in angleških leposlovnih del. Tako je n. pr. prevedel mnoga Kiplingova dela. Zanimivo je opisoval zgodovino Osijeka in so bile njegove razprave prevredne tudi v razne tuje jezike. Ko je bilo v Osijeku ustanovljeno arheološko društvo »Mursac«, ga je izvolilo za svojega častnega predsednika. Prof. Celestin je bil tudi član mnogih dobroteljskih in znanstvenih društev.

TOLŠČI PODVRŽENIM IN MIŠČASTIM, PRI KATERIH SE KAZEJO ZNAKI RAZNIH TEOB ZA RAZNO ZADOSTNEGA IZLOČANJA SOKOV, pomaga odlično večtedenska pitna kura z naravnim

FRANZ - JOSEFOVO

grenično. Taki ljudje morejo tudi doma — a pod nadzorstvom svojega zdravnika — delati kuro za hujšanje.

Ogi reg. št. br. 3047/36.

Iz Ljubljane

u— Lepa večerna prireditev, ki jo že mnogo let s veseljem posejajo družine, dramski in operni umetniki in sploh vsi, ki jim je pri srcu naraščaj naših glasbenih in dramskih umetnikov, je tradicionalni zabavni večer ljubljanskih konservatoristov. Letošnji tak večer se bo vršil v soboto 2. maja v dvorani Kazine in bo njegov spored v muzikalnem in zabavnem oziru skrbno izbran, pester in zanimiv. Prireditelj bo vredna odličnih posetnikov, ki bodo imeli vtis, da so na veliki, zelo prijetni družinski prireditvi. Člani in članice združenja ljubljanskih konservatoristov so neumorni pri studiranju sporeda, da tudi letošnji zabavni večer ne bo zmoževal za prejšnjimi. Člani združenja se veselijo, da bodo na tem večeru spet sprejeli v svojo sredo svoje prednike, ki so studirali na ljubljanskem konservatoriju in pri Glasbeni Matici. Med njimi je že mnogo odličnih opernih in dramskih umetnikov in umetnic, ki nudijo naši mladini in našim generacijam mnogo pobud pri studiju in umetniškem stromljenju.

u— Francoska akademija ljubljanskih srednjih šol. Ponovno opozarjamo cenjeno občinstvo na to prireditev ki bo drevi ob 20. v veliki dvorani Delavske zbornice. Program je bogat in pester: tudi pevskih in glasbenih točk bo dovolj. Vstopnice 60 na prodaj v Francoskem inštitutu. Narodni dom (odprto od 10. do 12. in od 17. do 19.) ter zvečer pri blagajni. Cene sedežev so 10, 8, in 6 Din.

u— O življenju in svojih doživljajih v Abesiniji bo danes ob 20. predaval v dvorani Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici dr. Jordan Sirokov, bivši telesni zdravnik in organizator abesinske sanitetske službe. Projektiral bo na platno fotografske slike, ki jih je večinoma sam napravil. Vstopnina je nizka: sedeži prvih 20 vrst 5 Din. ostali 4 Din, stojšča 3 Din, za diake in vojske 2 Din. Vabimo na predavanje vse občinstvo, ki se zanima za Abesinijo in Abesince.

u— 80 mladih pevcev zapoje na letošnji prvi produkciji šole Glasbene Matice 10 mladinskih pesmi pod pevodstvom mladinskega zbora prof. Viktorjem Šoncem. Šolski orkester, pomnožen z gojenci drž. konservatorija pa nastopi na isti produkciji pod vodstvom prof. Karla Jeraja poleg dveh še s prvih izvajano skladbo Karla Jeraja »Tžba za umirani kraljem in apoteozo«, ki jo skladatelj komponiral ob priliki tragične smrti kralja Ureditelja. Vstopnice po 2 Din za to produkcijo, ki bo 27. t. m. ob četrti na 7. v dvorani filharmonične družbe, se dobe v knjigarni Glasbene Matice. Opozarjamo vse ljubitelje mladinske glasbe na ta mladinski nastop.

Elitni kino Matica — Tel. 21-24

PRIDE veliki rusko-sovjetski vefilim

ZLATO JEZERO

Boj na življenje in smrt!

Beg skozi pekel gorečega gozda.

Visoka pesem pionirjev na Daljnem vzhodu.

* Smrtna nesreča v zeniškem rudniku. V državnem rudniku v Zenici je po nesrečnem naključju ubilo 59 letnega rudarja Ivana Bilića, ki je bil doma iz Zenice in je že dolga leta delal v rudniku. Bilić je bil zaposlen v rovu, ki mu pravijo »Petrovo okno« in ki leži 145 m pod zemljo. Ostali rudarji so delali v stranskih rovih. Bilić pa je čistil prostor ob vhodu v rov, ker se je tja od sten masulo precej premoga in kamenja. Pri delu je prišel v kot, kjer se spušča dvigalo. Košara dvigala je bila zgoraj in pri naglem delu je Bilić prestil signal, da se košara spušča v globino. Košara ga je zdrobila pod seboj. Delavci v stranskih rovih niso ničesar slišali in so šele pozneje, ko se je košara spet dvignila, opazili strašno razmesarjeno truplo.

* Dolgoletno hajdukovanje je končal. Dragi Dragičević, ki so ga te dni zajeli v Nišu in zdaj prepeljali v Čačak, ker je na področju tamonjega sodišča zagrešil več zločinov. Dragičević so oblasti že leta 1925 proglasile za hajduka ter razpisale na njegovo živo ali mrtvo glavo 50.000 Din. Hajdukoval pa je moč že od leta 1923. Tedaj dukoval pa je moč že od leta 1923. Tedaj je bil v Čačku zaprt zaradi neklih tatvin in je ječi se je seznanil z nekimi stari, vernim razbojnikom. Iz ječe sta utekla in potem sta hajdukovala po raznih krajih. Dragičević je nekajkrat svojo hajdukočo tudi prekinil za dalje časa. Tako je po krinko mehanika iz Budimpešte živel nekaj časa v Zaječaru, potem pa se je nastanil kot šofer v Beogradu. Osumili so ga špijonaža, a ko mu niso mogli ničesar dokazati, ga je beograjska policija izgnala na Madžarsko, kjer je bil madžarski državljani. Madžari so ga izročili Rumunom, iz Rumunije pa se je moč pod tujim imenom spet priklatil v Jugoslavijo. Ko so ga v Čačku zdaj zasilili, je razne tatvine gladko priznal, vse razbojniške zločine pa odločno tajil.

* Skrbna nega prvih zob je zelo važna za zobe sploh. Deca najbolje varuje svoje zobe z Odolovo ustno vodo. Ta voda je antiseptična, prijetnega okusa, aromatična, varuje pa zobe in usta še več ur po uporabi. Odol je koncentrirana ustna voda, zakonitost je nekaj kapljic. Odol je zelo učinkovit pri uporabi. Odol je zaradi tega poceni.

* Tovarna JOS REICH sprejema mehko in skrobno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Celja

e— Mestni svet bo imel danes ob 18. redno sejo. Na dnevnem redu so poročila odborov.

e— Svetovni šahovski mojster dr. Aljehin bo prišel v Celje v torek z brzim vlakom ob 14.38. Na kolodvoru bo sprejem. Ob 19.30 se bo začelo v vrtni dvorani hotela Evrope predavanje, ob 20. pa simultanka s 40 šahisti iz Celja in okolice.

e— Prihodnje gostovanje ljubljanske drame bo v torek ob 20. Gostje bodo uprizorili Laveryjevo »Prvo legijo«, dramo iz življenja v jezujskem kolegiju. Predstava je za abonma. Vstopnice v Frajetovi trafiki. — Gostovanje ljubljanske opere bi moralo biti v Celju že 21. t. m. pa je zaradi obolelosti g. Betetta preloženo na mesec maj, po gostovanju turneji v Split. Vsa tri operna gostovanja bodo zvezdana, predvidoma prvo v prvi polovici, drugo in tretje pa v drugi polovici maja.

e— Pevski zbor CPD bo imel drevi ob 20. važen članski sestanek, ki je zelo nujen in zato obvezen za vse. — Odbor.

e— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilim »Dežela smeha« in dve predigri.

Elitni kino Matica — Tel. 21-24

Danes ob 4., 7. in 9. uri
senzacija nad senzacijo. Film kakršnega Ljubljana še ni videla

SKRIVNOSTI VARIETEJA

Zakulisne igre, intrige ljubezni in kriminal na kulissah londonskega varieteja.

u— Tragična smrt brezposelnega starčka. Večraj ponoči je v ljubljanski bolnišnici po kratkem trpljenju umrl 60-letni brezposelnec Jakob Belec iz Skofje Loke. V nedeljo ponoči je vstal doma s postelje in segel na polico po kozarec, da bi pil vode. Pri tem pa je prevrnil steklenico bencina, ki je padla na toplo peš in se razbila. Vsega opečenega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer so se zdravniki z vsjo skrbnostjo zavzeli zanj, a mu niso mogli več rešiti življenja.

u— Kovinarsko delavstvo za zgradbo nove bolnišnice. Akcija za zgradbo nove bolnišnice, ki zavzema na pobudo naših zdravnikov in visokošolcev vedno večji obseg, je zbudila prav živahen odmev tudi v delavskih krogih. Tako so delavci tovarne Saturnus v Mostah na zborovanju pred kratkim sprejeli resolucijo, ki ostro otežila razmere v ljubljanski bolnišnici in s simpatijami pozdravlja akcijo za zgradbo nove bolnišnice, ki bi ustrezala današnjim potrebam in socialnim razmeram. Akcija za zgradbo nove bolnišnice bi morala zdramiti k sodelovanju našo najširšo javnost, saj so ravno siromašni sioji tisti, ki največ trpe zaradi današnjega stanja v našem osrednjem zdravstvenem zavodu.

u— Prva lastavica na cesti Ljubljana-Kranj. Kakor je »Jutro« že svoj čas poročalo, je bila licitacija za oddajo del za preureditev mednanskega klanca odobrena in tvrdica in Josipa Dedka je že pred par tedni poslala prve delavce na teren. Doslej je zaposlenih blizu 60 težakov, ki pripravljajo temelj cestišča po novi trasi, a ko se bo delo malo bolj razmahnilo, bo treba zaposliti več sto parov delavnih rok. Pričetek gradnje na mednanskem klancu daje naši javnosti vendarle nekaj upanja, da bomo prej ali slej tudi v resnici dobili novo avtomobilsko cesto Ljubljana — Kranj.

u— Delo terja svoje žrtve. Na kirurškem oddelku so večraj sprejeli tri ranjence, ki so postali žrtve pri delu. Iz Radeč so pripeljali 31 letnega kovaškega pomočnika Viktorja Koširja, ki je bil zadnji čas zaposlen pri kopanju gramozu v Hotemisu. Večraj pa se je vsul nani velik plaz kamena, ki mu je zlomil hrbtenico. Od Sv. Duha pri Stari Loki je moral v bolnišnico 53 letni zidarski pomočnik Franc Vozrič, ki je padel z odra na stavbi in si zlomil desno nogo. Prav tako si je zlomil desno nogo 53 letni tesarski pomočnik Miha Pograjc iz Zagradca pri Novem mestu, ki je zaposlen pri tesanju železnih pragov, pa mu je težak prag padel na nogo.

u— S prekaženjo svinjine se je založila. V sredo jutraj je policija aretirala neko mlajšo Vičanko, ki je imela doma kar večjo zalogo suhega svinjskega mesa, o katerem ni mogla v redu polasniti, kako je do njega prišla. Meso je bilo ukradenko po vsej priliki nekje na kmetih, ker je bilo prekaženo na način, kakor to delajo kmetje po dimnikih. Policija polzveduje za eventualnim lastnikom zaplenjene robe.

Iz Maribora

a— Triglavskemu starejšim obveščam, da prejmejo v prihodnjih dneh društvene položnice v svrhu plačila članarine in sicer L. obroka za mesec januar, februar in mare v iznosu 22. Din. Pripominjam, da se po naj-novejših predpisih položnice ne smejo več opremljati s kakršnimikoli obvestili, tudi ne štampiliranimi, kar velja za odgovor na mnoga tozadevna vprašanja. — Vsa blagajniška sporočila bodo v bodoče objavljena v dnevnem časopisu. Blagajnik starejšin. društva »Triglav«.

Zvočni kino IDEAL

VELIKA PREMIERA VELEFILMA

„Dezertar“

(LEGIJA SMRTI)

V glavni vlogi:

LORETTA YOUNG, VIKTOR JORY

Danes ob 4., 7. in 9.15 zvečer.

a— Aljehinov prihod v Maribor se je zaradi novih najavljenih tekmovalj v drugih mestih zavlekel in ga mariborski Šahovski klub pričakuje konec tega meseca oziroma v začetku prihodnjega meseca. Aljehin bo imel v Mariboru predavanje o šahu in bo odigral simultanko z najboljšimi mariborskimi šahisti.

a— Zanimanje Maribora za Jadran. V sredo zvečer je bilo v dvorani Ljudske univerze predavanje, o planinsko turističnih potovanjih po Jadranu, ki sta ga organizirali tukajšnja Tujsko prometna zveza in podružnica Slovenskega planinskega društva. Uvodne besede je spregovoril ravatelj dr. J. Tominec, nakar sta predložila številnim navzočnim lepote naše morše obale od Sušaka do Učinja kapetan Gjuro Pany in g. Griesbach iz Zagreba z živahno besedo in lepimi posnetki.

a— Tretji večer Pedagoškega tedna v zgornji kazinski dvorani je privabil mariborske učitelje in vzgojitelje, ter tudi starše v zelo lepem številu. Z zanimanjem in priznanjem so sledili izvajanjem nastavnika mešč. šole g. Alberta Jerjava, ki je razvil tehtne misli in nasvete, kako naj stariši in instruktorji podpirajo svoj naraščaj pri učenju, in to na podlagi novjših izvedenk eksperimentalne pedagogike in didaktike.

a— Pritožba proti upokojitvi. Veterinarski nadzvetnik g. H. Hinterlehner, ki je bil nedavno upokojen, je vložil pri banški upravi pritožbo zoper upokojitev. Zaradi tega se doslej ni moglo na novo zasedati mesto vodje mestnega tržnega nadzorstva.

a— »Mici« je treba moč, to je naslov ljudski veselojari, ki jo bodo po velikem uspehu v Ptuj izirali na povabilo vodstva mariborskega Narodnega gledališča diletantje iz vsaj Cirkevcev na Ptinskem nočnem v soboto 25. t. m. v tukajšnjem gledališču. Irtq je pisal domačin kmetaki fant Vinko Korže, ki je vanjo nadrobil polno perizma pristne kmetake žgavosti. Izrazito veseloigro kmetaki fantje in dekleta.

a— Drevi koncert Smetane iz Plznja. Hitite, da si nabavite vstopnico še v predprodaji.

a— V Maribor prispejo člani slovitega plzenskega poveljskega zbora »Smetana« s današnjim popoldanskim brzovlakom ob 15.45. Mariborska nacionalna društva pripravljajo bratskim gostom svečan sprejem.

a— Dom je zapustil 14 letni železničarjev sin Lojze Ambrož, stanujoč v Milinski ulici 28. Lojzek je že večkrat izginil od doma.

a— Svojevrsna prevara se je večraj obravnava pred mariborskim okrožnim sodiščem. Zagovarjati se je moral 69 letni lesni trgovec Konrad Mursič iz Maribora, obtožen, da je prevaril šoferja Cirila Podržaja iz Guštanja za znesek 6780 Din. Cirila Podržaja je namreč 8. septembra 1933 vzel v službo obtoženi Mursič kot šoferja, darsi ni imel nobenega avtomobila. Docovršila sta se, da bo Podržaj prevajal za Mursiča razne poljske prideleke. Dobil bo mesečno 1000 Din ter prosto hrano in stanovanje pod pogojem, da mu Podržaj posodi 3000 Din ter prepusti svoje prve tri mesečne plače Mursiču. tako da bi skupno posojilo znašalo 6000 Din. Podržaj mu je res plačal na račun posojila 1350 Din, nakar ga je poslal Mursič kupovati sadje v Ormož, seveda brez avtomobila. Podržaj, ki od svojega »šefa« ni dobil niti para, je bil oškodovan za 6780 Din, za kateri znesek mu je Mursič dne 2. aprila 1935 izročil zadolžnico, v kateri se je obvezal škodo v teku 8 dni poravnati. Ker pa tega do danes ni storil, se je zadeva končala pred sodiščem in je bil Mursič obojen na 4 mesece strogega zaporu, na 120 Din denarne kazni in na izgubo častnih državljanških pravic za dobo 2 let.

a— Strel v sence si je predvčeršnjim ponoči pogljal iz samokreta 23 letni natakar Stefan L. iz Maribora Mariborski reševalci so ga takoj prepeljali v splošno bolnišnico. Vzrok dejanja ni znan.

Iz Trbovelj

u— Še o proračunu občine Trbovlje. V »Slovenec« št. 90 se je dopisnik iz Trbovelj v nekem članku zaletel tudi v mene. Ker povzemam iz izvajanj tega dopisnika, da živi mož še vedno v veri, da sem v svoji pismini graji občinskega proračuna pozabil na primerjavo znamenitih denarnih postavk na strani 12. občinskega proračuna s postavkami na strani 8, ga nujno vabim, naj mojo grajo še enkrat prečita, prav posebno pazljivo pa njen zadnji odstavek. Morda se bo dopisniku »Slovenca« potem le pričelo svitati, čemu je bil ta odstavek prav za prav napisan in da jaz le nisem bil tako pozabljen kakor to misli on. Zelo me pa veseli zagotovilo imenovanega dopisnika — vsaj jaz sem njegov članek tako razumel — da se je vendar na občini sprejelo načelo, da razhodne partije 11, 13 in 14 proračuna ne bodo šle več na račun občinskih denarnih obvez, ako bi iz kateregakoli vzroka izpadle računske postavke na strani 12. To je tudi tisto, kar sem jaz s svojo kritiko želel doseči. Zagotovilo dopisnika, da bodo gospodje končno le pričeli delati po načelih, ki veljajo tudi za nas ostale smrtnike, je treba pozdraviti tembolj, ker potem ne bodo odhajala s naše občine več taka pisma kakor je bilo tisto lansko ominozno pismo, ki je bilo odposlano brez predhodne odobritve občinskega plenuma in bi bilo najbrže izostalo, če ne bi naši mestni očetje pozabili na načela. Naj se mi ne zameri, če sem tudi jaz med onimi, ki želijo, da bi naši sedanji občinski gospodje hodili po stopinjah tistega moža, ki je gospodaril na naši občini pred davnimi 30 leti. Kar se tiče potrebe zvišanja občinskih doklad od 111 na 120%, pa prepuščam besedo našim davkoplačevalcem — posebno gmotno najšibkejšim — na ostala izvajanja »Slovenčevega« dopisnika pa naj odgovore še drugi. Frane Lavrin.

u— Sadjarski tečaj se bo ob sklepu kmetsko-nadaljevalne šole v Trbovljah priredil v nedeljo 26. t. m. ob 9. v Gaberskem pri posestniku g. Kolencu. Pouk se bo nanašal na cepljenje domačega kostanja z deboleplodnim kostanjem (maronijem). Vabljeni so vsi lastniki mladih kostanjevih dreves, kjer dobe lahko cepiče. V primeru slabega vremena bo tečaj ob isti uri na deški narodni šoli v Trbovljah.

Iz Ptuja

u— Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju v Ptuj. Do danes so prispevali že vsi javni nameščenci in drugi stanov. Odbor pa pogreša imovitelje sloja, ki do danes niso še nič prispevali. Odbor se zlasti ponovno obrača na občine, društva župne urade in trgovce, da prispevajo vsaj malenkostne zneske. Kakor znano bo odbor zgradil v ptujski bolnišnici paviljon za ječične in so pogajanja glede odstopa zemljišča z banskou upravo v polnem teku. Seveda, če ne bo dovolj sredstev, bo odbor moral namero opustiti, ptujška bolnišnica pa bo ostala še nadalje temna. Odbor bo v kratkem sklical širšo odločitev sejo na kateri se bo definitivno odločil glede postavitve paviljona. Dolžnost vsakega, ki kaj zmore, je, da prispeva za to človekoljubno akcijo primeren znesek.

u— Lepe starost je učakal popolnoma šil in zdrav g. Herman Kersche, upokojenec sodno pisarniški ravnatelj v Ptuj, ki je te dni praznoval 80. rojstni dan. Gospod Kersche je sicer nemške narodnosti, toda je v vseh ptujskih krogih zelo priljubljena oseba, saj deluje v občinskem svetu nepretrgano še izpred vojne. Aktivno deluje tudi še pri Predjudnem društvu in je član nadzorstva Družne elektrarne.

u— Kino bo predvajal v soboto ob 20. in v nedeljo ob pol 19. in pol 21. uri film »Kata«. Predigra kulturni film in Foxov tednik.

Zapravljiv slepar, prijet v Ljubljani

Kako je Matija Stehli poveril 400 tisoč Din

Ljubljana, 23. aprila.

Snoči je v Florjanski ulici prišlo do aretacije, ki je sprava na dan eno največjih kriminalnih afer, kar jih je Ljubljana v zadnjem času doživela. Agentje kriminalnega oddelka so se nekaj dni pozorno sledili dejanju in nehanju mladega, elegantnega tujca, ki se je kretal po Ljubljani po večini v družbi lahkoživih deklet in pa dobrih prijateljic, kakršnih se kaj lahko nabere človek, če ima polne žepke cvenka. Mladi tujec se je s par veselimi dekleti pravkar pripravil, da se s avtomobilom odpelje na kratek izlet, kakor je tudi prejšnje dni dal ljubljanskim taksijem precej zaslužka, saj se je dan za dnem vozil proti Gorenjski in drugim in da debelo razmetaval denar.

Agent mladega gospoda odpeljal na policijo, kjer so ugotovili, da se piše Matija Stehli, da je star 25 let, da je po rodu iz Sotina, da je bil svoj čas brivski pomočnik, zdaj pa je zastopnik veletrgovine z žitom in žitnim pridelki. Mihajla Moora iz Sida v Slavoniji. Povedal je, da je samo na trgovskem potovanju po Sloveniji, da nakupuje pšenico, koruzo in drugo žito za svojo trgovino, in imenu svoje trgovine prav tako vse skupaj prodaja naprej, pa se mu čudno zdi, da ga na lepem vlačijo na policijo. Odločno je protestiral proti sumničenju, da je denar, ki ga razpiše, sumljivega izvora, saj mu lepe provi-

zije pri trgovini dajejo zadosti prilike, da lepo živi. A kakor nalašč je že malo za njim prihitel na policijo tudi g. Mihajlo Moor, ki je nadobudnega zastopnika že dolgo zaman iskal, pa je nazadnje le dočkal, kakšna pota so ga zavedla proti lepi Sloveniji. Šef ga je bil pred kakšnimi 6 meseci poslal po Slavoniji in Vojvodini, da nakupi večjo količino blaga. Stehli je v resnici imel polnomočje, da žito za g. Moora nakupuje in prodaja, in kakor je vse kazalo, je izpočetka tudi v redu svoj posel vršil. Nekaj časa je pošiljal svoji tvrdki naplata, ki jih je prejemal, polagoma pa je začel zmerom večje deleže pridrževati zase. Bil pa je toliko spreten, da mu gospodar dolgo ni prišel na sled. Končno pa se je le zbal, da bodo poverbe prišle na dan, in iz Vojvodine, kjer se je zadnji čas mudil, je pred dnevi pobegnil proti Ljubljani. Pri pregledu njegovega poslovanja so ugotovili, da je tvrdka oškodovana najmanj za okrog 400.000 Din. pri Stehliju pa so ob aretaciji našli samo še okrog 33.000 Din. Vse drugo je pogнал v veselih nočeh.

Ker je Stehli zagrešil svoje dejanje v vukovarskem okraju, kamor spada Sid, ga bo policijska uprava v Ljubljani v sporazumu z okrajnim načelnikom v Vukovaru odpravila tja, da se uvede podrobna kazenska preiskava.

Gospodarstvo

Zaposlenost v posameznih gospodarskih panogah

Kakor smo že pred tedni poročali, se je pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani povprečno število zavarovancev od februarja na marec povečalo za 2896 na 79.447 in je bilo pri tem stanju za 5429 zavarovancev več nego v istem mesecu lanskega leta. Sedaj objavlja Okrožni urad še podatke o gibanju zaposlenosti v posameznih gospodarskih panogah.

Gibanje zaposlenosti v lesni stroki

Zanimiv razvoj kaže v zadnjih mesecih gibanje zaposlenosti v lesni stroki. Glede na sankcije je v gozdno žagarski industriji število zavarovancev že v novembru nazadovalo za 192, v decembru za 666, in v januarju za nadaljnjih 686, torej v treh mesecih za 1544 (v istem razdobju pred enim letom za 916). V februarju ko se zaposlenost sezonsko pričena zopet dvigati, smo letos zabeležili prirastek 386 delavcev (lani 207), v marcu pa beleži najnovejša statistika nadaljnji prirastek 459 delavcev (lani 37). Dočim je bil v novembru, decembru in januarju padec zaposlenosti znatno večji nego pred enim letom, imamo v februarju in marcu obraten pojav in se povečanje zaposlenosti večje nego lani. Zaradi teh sprememb je bilo v marcu v gozdno-žagarski industriji povprečno zavarovanih 5744 delavcev, to je za 96 manj nego v lanskem marcu.

Tudi v industriji za predelovanje lesa, kjer je število zavarovancev v novembru, decembru in januarju padlo za 363, se je v februarju zopet povečalo za 172, v marcu pa za nadaljnjih 35. V tej stroki je bilo v marcu zaposlenih 3199 delavcev, to je za 63 več nego lani.

Zaposlenost v gradbeni stroki

Kakor smo že ponovno omenili, je povečanje skupnega števila zaposlenih delavcev

v letošnjem letu v primeri z lanskim v znatni meri pripisati zgodnemu pričetku gradbene sezone sprito mile zime. Pri gradnjah nad zemljo, pri železniških in cestnih gradnjah ter v industriji gradbenega materiala je bilo letos v marcu za 2258 delavcev več zaposlenih nego lani v istem mesecu. To pa je več nego polovica prirastka skupnega števila zavarovancev nasproti lanskemu marcu, (ki znaša 5429). Od februarja na marec je v gradbeni stroki število zavarovancev naraslo za 1646 na 7756. Gradbeno delavnost je povzročila zgodnje sezonsko oživiljenje tudi v drugih industrijskih panogah, tako n. pr. v kovinski industriji, kjer je bilo v marcu zavarovanih 6665 delavcev, to je za 565 več nego lani.

Ugodno se zadnje mesece razvija zaposlenost v tekstilni industriji, kjer imamo sedaj že 13.823 zaposlenih delavcev, to je 1367 več nego v lanskem marcu. Vzporedno narašča tudi zaposlenost v oblačilni industriji, kjer je bilo v marcu zavarovanih 4460 delavcev, to je za 359 več nego pred enim letom. Nadalje je omeniti živilsko industrijo, kjer je bilo v marcu 3925 zavarovancev (za 231 več nego lani) in papirno industrijo, kjer je bilo v marcu točno 2000 delavcev (za 122 več nego lani).

Nazadovanje beleži v marcu kakor tudi v primeri s prejšnjim letom usnjarska industrija, kjer je od februarja na marec nazadovalo število delavcev za 118 na 1669 in je bilo stanje zaposlenih delavcev v tej stroki za 124 manjše nego lani. Nasprotno pa je v čevljarški industriji zaposlenost v marcu narasla za 153 na 2786, tako, da je bilo v tej stroki po dolgi vrsti let prvokrat večja zaposlenost nego v predhodnem letu, in sicer za 102 delavca.

Rada se peni,

še bolj osvežuje,

zdatna pri uporabi.

Din. 6.-

NIVEA PASTA ZA ZOB

Normalna tuba 6.— Din, velika dvojna tuba 10.— Din.

Gospodarske vesti

Nadaljnja emisija državnih blagajniških zapisov. Kakor smo že poročali preteklo soboto, je finančni minister odredil nadaljnjo emisijo 4% trimesečnih državnih blagajniških zapisov, in sicer do največ 300 milijonov. Ker je bila v februarju izdana prva tranša 200 milijonov in znaša po uredbi od 2. januarja t. l. kontingent za emisijo državnih blagajniških zapisov 500 milijonov, se lahko izkoristi še 300 milijonov. Interesenti so bili pozvani, da se zaradi nakupa teh blagajniških zapisov druge emisije obrnejo na Narodno banko neposredno ali preko Državne hipotekarne banke, odnosno Pošne hranilnice. Kakor sedaj poročajo iz Beograda, se je takoj prve dni pokazalo precejšnje zanimanje za te blagajniške zapise. Vpisovanje se je pričelo v ponedeljek 20. t. m. in je bilo do torka zvečer vpisanih že 32 milijonov Din, in sicer največ v Zagrebu in Beogradu. Zanimanje za nove zapise pa je nadalje zelo veliko, ker imajo denarni zavodi znatna razpoložljiva likvidna sredstva in nimajo večjih možnosti za kratkoročni plasman teh sredstev.

Občina Tržič dobi posojilo od SUZOR-a. Uprava osrednjega urada za zavarovanje delavcev je imela dva dni trajajočo sejo, na kateri je razpravljala tudi o posojilih raznim javnim ustanovam in občinam. Med drugimi je bilo odobreno posojilo v višini 25 milijonov dinarjev po 6 odstotkov ministrstvu za socialno politiko, vračljivo v 25 letih. Zagrebški »Merkur« je dobil posojilo v znesku 1,5 milijona za razširjenje svojega sanatorija. Občina Tržič je dobila posojilo v višini 1,5 milijona. Posojila za večja posojila beogradske in sarajevske občine pridejo na vrsto na prihodnji seji.

Sestava uredbe o kmetijskih zbornicah. V oddelku za agrarno politiko kmetijskega ministrstva je te dni začela zasediti komisija za izdelavo uredbe o kmetijskih zbornicah. V komisiji so kot predsednik Vladimir Vujnović, načelnik oddelka za agrarno politiko, kot njegov namestnik Budija Cviljanović, načelnik oddelka za živinorejo, kot člani pa Tadija Popović, višji pristav, ki opravlja obremen tudi tajniško funkcijo, za-

opnik glavne zadrugne zveze Inž. Ivan Varga, dalje zastopnik Udruga jugoslovenskih agronomov Dragiša Aršić ter Borivoje Alanacović, višji pristav kmetijskega ministrstva. Da bo delo pri izdelavi vsi hitreje od rok, bo komisija zasedala vsak dan.

K ukinitju kompenzacij s Češkoslovaško. Kakor znano je naša Narodna banka do nadaljnjega ukinila izdajanje dovoljenj za kompenzacijske kupitje s Češkoslovaško. Sedaj poročajo iz Prage, da se je češkoslovaška Narodna banka obrnila na našo Narodno banko in je svoje želje predložila pisмено, najbrž pa bo poslala še svojega odposlanca v Beograd, da se ustmeno dogovori glede nadaljnje postopanja.

Jugoslavija kupuje prejo v Nemčiji. Pod naslovom »Posledice kontingentiranja izvoza bombažne preje« poroča »Prager Tagblatt«, da bo Jugoslavija v bodoče uvažala bombažno prejo iz Nemčije, in sicer zaradi tega, ker je oskrba jugoslovenskih tekstilnih tvornic z bombažno prejo oležala na eni strani zaradi sankcij nasproti Italiji, na drugi strani pa zaradi kontingentiranja češkoslovaškega izvoza. Pogoji za uvoz preje so bili določeni že na zagrebški konferenci nemško-jugoslovenskega odbora, pri čemer je iniciativa prišla od strani Nemčije.

Nova rudarska družba. Minister za trgovino in industrijo je odobril pravila družbe »Magnezit-Sumadija« d. d., ki ima za cilj eksploatacijo rudnikov, proizvodnjo, predelavo in trgovino z rudarini in materialom, ki se uporablja v metalurški in gradbeni industriji. Družbena glavnica znaša 6 milijonov Din ter bo razdeljena na 4.700 običajnih in 7.300 prednostnih delnic. Vse delnice nove družbe pripadajo rudarski družbi Sumadija v Parizu, ki ima 12 milijonov frankov glavnice in prinaša v novo družbo svoje rudarske koncesije v občinah Maličevce, srez Lubić in pripravljale instalacije v vrednosti 5,9 milijona Din kot apor, dočim do ostalih 100.000 Din vpisanih v gotovini. Po prevzetih bo nova družba izdala ustanoviteljem, to je rudarski družbi Sumadija v Parizu 4000 ustanoviteljskih delnic, kot povračilo za trud in stroške ustanovitelj, ki jih družba lahko odkupi po preteku 5. poslovnega leta.

Tujsko prometna razstava za dravsko banovino na zagrebškem velesejmu. O prihodnosti zagrebškega velesejma od 2. do 11. maja bo prirejena velika tujsko prometna razstava, katere se bo udeležila tudi naša Zveza za tujski promet v Ljubljani skupno z mariborsko Tujsko prometno zvezo, da pokažeta lepote naših krajev in vzbudita pri obiskovalcih velesejma zanimanje za naša zdravilišča in letovišča. V ta namen je zbrala ljubljanska Zveza že veliko razstavnega gradiva in mnogo lepih slik ter bo gotovo dostojno reprezentirala Slovenijo, kar nam je znano že iz njenih dosedanjih številnih razstav na tuzemskih in inozemskih velesejmihi.

Dobave. Komanda mornerice v Zemunu sprejema do 7. maja ponudbe za dobavo 18.000 komadov vrvice za mornarske kape. Uprava 1. oddelka vojnolekarskega zavoda v Sremsku sprejema do 2. maja ponudbe za dobavo bleščočega kartona, do 7. maja glede dobave petroleja, belega vazelina in rafiniranega olja, do 13. maja glede dobave 2.500 kg belih bombažnih krp za čiščenje, do 15. maja glede dobave raznega strojnega olja, do 16. maja glede dobave 2.000 kg bencina in 1300 komadov manesmanovih cevi, da 19. maja pa glede dobave 300 kg sivga in 450 kg rumenega kartona. Dne 24. t. m. bo v intendaturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani šest pogodba za dobavljanje mesa ljubljanski garniziji za čas od aprila do 30. septembra in druga pogodba za dobavo 10.976 kub. m drv za ljubljansko in mariborsko garnizijo. Dne 27. aprila bo pri komandi mesta v Celju direktna pogodba za ponovilo dveh vojniških skladišč v Celju.

Debelost

pomeni čisto, da obstajajo škode za zdravje, motnje, ki morejo dovesti do nezaželenih posledic. Smisel za razumno nego telesa, za skrbno brigo o prebavi in presnovi materije je postala danes splošna. Vemo, da se nabirajo v telesu usedline in gošče, ki jih je treba odpraviti, da se s tem odstranijo škode za zdravje, motnje, kakor tudi zaželjena ali nezaželjena debelost.

Že več desetletij se je izkazala KRUSEN sol kot koristna. Uživa se najbolje vsako jutro. Pričnite takoj, ako želite nagel uspeh.

KRUSEN sol priporočajo zdravniki, in stane velika steklenica, ki zadošča za tri mesece, samo Din 45.—, a mala steklenica Din 27.— Dobiva se v lekarnah.

Borze

23. aprila

Na ljubljanski borzi so uradni tečajji deviz ostali skoro nespremenjeni. V privatnem kringlu so se avstrijski šilingi za malenkost pocenili in so bili zaključni po 9,17, angleški funti pa po 250. V zagrebškem privatnem kringlu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9,17, v grških bonih po 30,4350 in v španskih pezah po 6,75. Nemški klirinski tečaj eo se trgovali v Ljubljani po 13,98, v Beogradu po 13,9475 in v Zagrebu po 13,96 odnosno za konec maja po 13,90.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda pri mirni tendenci trgovanja po 356 (v Beogradu po 356,50 — 357). Nadalje je bil promet v 4% agrarnih obveznicah po 48 in v 8% Blairovem posojilu po 82. Končno so bili zaključki v delnicah Sečerane Osiček po 140.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 29.6530 — 2979,90, Berlin 1754,20 — 1768,08, Bruselj 738,11 — 743,17, Curih 1424,22 — 1431,29, London 215,23 — 217,29, Newyork 4336,79 — 4372,11, Pariz 267,92 — 269,36, Praga 180,47 — 181,58.

Curih Beograd 7, Pariz 20,2150, London 15,15, Newyork 307, Bruselj 51,8875, Milan 24,15, Madrid 41,90, Amsterdam 208,26, Berlin 123,40, Dunaj 56,40, Stockholm 78,1750, Oslo 76,1750, København 67,6750, Praga 12,68, Varšava 57,75, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Efekte

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 356,50 — 357, za april—junij 358 bl. 4% agrarne 47,50 — 48, 6% bebuške 65,50 den., 6% delm. agrarne 61,50 den., 7% invest. 81 — 82, 7% Blair 72,50 bl., 8% Blair 82 — 82,25, delnice: PAB 239 — 242, Trboveljska 135 den., Sečerane Osiček 140 — 145.

Beograd. Vojna škoda 356,50 — 357 (356,50 — 357) 4% agrarne 47,25 — 47,50, 6% bebuške 65,75 — 66 (65,25), 7% invest. 82, 7% stabiliz. 80,50 — 81, 7% Blair 71,50 — 72,50, 8% Blair 81,25 — 82,25, Narodna banka 6325 — 6370, PAB 241 — 242.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 23. aprila. Začetni tečajji: pšenica: za maj 101, za julij 92, za sept. 90,25; koruza: za maj 64,625, za julij 62,75. + Novosadska blagovna borza (23. t. m.) Tendence: alajni — Pšenica: baška in sremska 141 — 143; okolica Sombor in beaatska 140—142; baška ladja Tisa 143 — 147; ladja Begej 143—145, slavonska 145 145. Oves: baški, sremski in slavonski 124—126. Jčmen: baški in sremski 64 kg 132,50—135. Koruza: baška, sremska in banatska 103—104. Moka: baška in banatska »0g« in »0ge« 232,50—142,50; »2« 216,50 — 222,50; »5« 192,50—202,50; »6« 172,50 — 182,50; »7« 142,50 — 152,50; »8« 100—105. Otrobi: baški, sremski in banatski 98—102. Fižol: baški in sremski beli 167,50—172,50.

+ Budimpeštanska terminska borza (23. aprila). Tendence: slaba. Pšenica: za maj 15,69 — 15,70; koruza: za maj 12,48 — 12,49, za julij 13,05 — 13,07.

BOMBAŽ

+ Liverpool, 22. aprila. Tendence vztrajna. Zaključni tečajji: za maj 6,26 (prejšnji dan 6,23), za okt. 5,75 (5,71). + Newyork, 22. aprila. Tendence neomota. Zaključni tečajji: za maj 11,55 (11,49), za okt. 10,38 (10,44).

Pri lenivosti črevesja,

črevesnem katarju, obolenju danke, odstrani naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica zapake dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba

FRANZ-JOSEFOVE

vođe odlično regulira funkcije črevesja.

Ogl. reg. S. br. 3074/35.

Naše gledališče

DRAMA

Petek 24.: Zaprtlo.

Sobota 25.: Prva legija, Premiera, Red A.

»Prva legija«, trojejska drama ameriškega pisatelja E. Lavrya nam v nepetih, vsebinsko skrajno zgostenih slikah prikazuje gigantsko borbo vere na eni strani ter znanosti in skeptičnosti na drugi strani, dokler nad vsemi dvomi, razumskimi ugovori in duševnimi upori ob veličastnem čudežu ozdravljenja ne zmagaja božja moč in vera. Najzanimivejši pri tem delu je, da je avtor z modrostno zrelostjo in z najpreprostejšo človečnostjo, pa tudi s skrajno, umetniško odkritosrčnostjo postavil vse te boje, dvome, stiske in upore v duše vseh legionarjev, patrov jezuitov samih, s čimer zadobi vse delo še prav posebno tehtnost in pomembnost. Svetovne gledališke kritike štejejo to dramo med največje umetniške uspehe najnovejše gledališke literature. Režijo ima Ciri Debevec. Premiera bo v soboto 25. t. m. zvečer za red A.

OPERA

Petek 24.: Zaprtlo.

Sobota 25.: Trubadur. Gostuje Mario St. menč. Red B.

Sentjakobsko gledališče

Nedelja 26. aprila: Na Trški gori. Popotdanska predstava.

Mariborsko gledališče

Sobota 25.: Micki je treba moza. Igra dramski odsek gasilske čete iz Cerkovcev. Nedelja 26.: ob 15. Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron. Znižane cene. Zadnja popokdanska predstava. Ob 20. Ples v Savoyu. Znižane cene.

S P O R T

V nedeljo na igrišču

Jadrana

Medtem, ko se vršijo pomembne spremembe v naših vodilnih klubih, poteka borba drugorazrednih klubov dokaj izenačeno, kar znači, da so vsi klubi v tem razredu tako po moči, kakor po znanju enaki. Iz navedenih vzrokov vlada v sportni publiki precejšnje zanimanje.

Okraj Vč bo zastopan po svojem klubu Reki, Trnovo in Kolesarju po Jadranu, Vodmat in okolica po Slovanu, Poljane po Mar-su, tiskarji po Grafiki in prijatelji Svobode po istoimenskem klubu.

Za ta izredni dogodek, ki zahteva 5 ur prvenstvene borbe, je uprava igrišča Jadrana preskrbela udobna sedišča.

Da ponovimo program: ob 13. Mars — Grafika, Svoboda — Reka in Jadran — Slovan.

ZAPOMNITE SI!

Za 5.— Din zamorete dobiti celo premoženje, ako stavite na nogometne tekme. — Tedenska izplačila »Everymans« igralnice za stave okoli 3.000.000.

„F O S T O K“

BEograd, PASICEVA 4 — Tel. 20-420 Podružnica »Fostoka« Ljubljana, BEUK KILIJAN, Kongresni trg 4 v lokalni Kolb in Predalič.

Iščemo krajevne zastopnike v Jugoslaviji.

Službene objave LNP

22. seja u. o 21. 4. 1936

Razpust S K Sloge se vzame na znanje in se predlaga J N S za izbris iz članstva. Protest S K Marsa se odpošlje J N S. Vzame se na znanje razpust nogometne sekcije S K Ilirije. Dopolni razpust se odpošlje J N S v svrhu izbrisa iz članstva. Vzame se na znanje dopis A S K Primorja, v katerem sporoča, da je spremenilo ime v S K Ljubljana. Dopolni razpust J N S v svrhu registriranja.

Po protestu S K Ilirije od 14. 3. 36. v zadevi kaznovanja igralcev Zitnika Ludvika, Unterreiterja Josipa in Slaparja Franca se sklene po § 78 k. p. znižati kazni imenovanim igralcem tako, da se smatra dosedaj prestana kazen kot zadostna in jim preostalo vzdrževanje iste 21. 4. 36.

Na prošnjo S K Ilirije z dne 14. 4. 36. radi kaznovanja prvega močnega se sklene obnoviti postopek po § 82. k. p.

Po referatu kazenskega odbora in po ponovnem zaslišanju sav. sodn. g. Joksčiča se konstatira, da so nastopili opravičeni in uvaževanja vredni novi momenti. Upravni odbor je upošteval nove dejstva sklenil, da se oprosti moštvo (imenoma igralci: Rožič Feko, Bergelj Lado, Sočan Jule, Lah Vili, Lah Sandi, Zupančič Boris, Grinjal Josip, Jug Franc) nadaljnje izdrževanja kazni, ki jim poteče z ozirom na ta sklep dne 21. 4. 36.

Sklene se sestaviti spomenico na predsedstvo mestne občine ljubljanske, v kateri se bo prosilo, da se takse diferencirajo po razredih.

Sklene se poslati spomenico na notranje ministrstvo, v kateri se bo navedel nevezdrni finančni položaj naših klubov in prosilo, da se ne bi plačevala policijska stráž, kakor je to v Beogradu in Zagrebu.

Ugotovi se pomota v službenih objavah p. o. z dne 8. 4. 36. po kateri se ima čitani igralce Svobode Doljak pravilno glasiti Dekleva.

22. seja k. o. 21. IV. 1936.

V zadevi igralca Klančnika Avgusta, Hermes, se zasliši še Senica Josip, Korotan — Lj.

Igralca Znidaršiču Stanetu, Svoboda, se na seji k. o. z dne 28. XI. 1935 izrečena kazen 6-mesečne zabrane igranja popravil v toliko, da se vsteje vse suspenz in mu poteče kazen dne 28. IV. 1936.

Dvigne se suspenz igralcu Orešku Francu, Slavija.

Na prihodnjo sejo se vabi Avnavtovič Božidar, V. S. K.

24. seja S. O. 23. IV. 1936.

Navzoči: Lukežič, Čamernik, Macoratti oprav. Škerlj in Mrdjen.

Delegirajo se k tekmam dne 26. t. m. Mars: Grafika Jordan, Svoboda: Reka Vrbovnik sporazum, Jadran: Slovan Čamernik sporazum, Brod: Mladika Jenko, Slavija: Zalog Pečar, Korotan: Hermes Juno, Stiglič. Svoboda: Reka jun. ing. Jesih. Jadran: Mladika jun Dorčec, Menges: Kamnik Dolinar, Disk: Domžale Ramovš, Dask: Retje Erlih, Maribor: Atletik Macoratti. Radeče: Laško Sketelj. Čas in igrišča so razvidna iz objav P. O.

Seja S. O. se vrši v ponedeljek 27. t. m. ob 18. v podsavetni pisarni. K zaslišanju

se vabijo ss. Dolinar in Sketelj in član K. O. G. Salomon.

V ponedeljek 27. t. m. ob 19.30 se vrši plenarni sestanek ljubljanskih sodnikov pri Slamiču.

Velika boksarska prireditel! Agila boks sekcija Slovana bo priredila v dvorani Delavske zbornice 3. maja svoj propagandni boksarski nastop, na katerem bodo sodelovali najboljši atleti iz Zagreba in že dobro znani atleti SK Kamnik. Na to prireditev že danes opozarjamo.

LZSP (Službeno). I. seja upravnega odbora danes ob 20. v damski sobi kavarne Emona. Prosimo točne in polnoštevilne udeležbe.

GGSP (Službeno). Redna glavna skupščina GGSP se bo vršila v nedeljo 3. maja ob 14.30 v hotelu »Paar« na Jesenicah. Dnevni red: čitanje zapisnika zadnje izredne glavne skupščine GGSP, poročila predsednika, tajnika, 1. in 2. blagajnika, teh. referenta in preglednikov; poročila in sklepanje o nereguliranih poslih bivše uprave GGSP, volitve novega odbora; raznosilosti. Prosim vse klube GGSP, da na to skupščino pošljejo večje število svojih delegatov.

SK Ilirija. Plavalna sekcija. Sestanek vseh waterpolistov danes ob 18.30 v zimskem kopališču. Zaradi dogovora o treningu je udeležba strogo obvezna.

SK Slovan. Drveni ob 20.30 strogo obvezen sestanek za vse verificirane člane.

Omrežje živih dinamov

ki napajajo z električnim tokom možgane, živce in mišice

Kakor poročajo iz New Yorka, je dr. Edwin Cohn z medicinske fakultete Harvardovega vseučilišča objavil rezultate desetletnega raziskovanja o fizioloških problemih, ki jih je vršil s šestimi svojimi asistenti.

Dr. Cohn pravi, da je v človeškem telesu nameščeno celo omrežje živih dinamov, ki oskrbujejo možgane, živce in mišice z električnim tokom, ta tok pa je spet vez med telesnimi reakcijami in duševnimi »povelji«. Pod živimi dinamami razume dr. Cohn orjaške molekule — nekateri med njimi so 24.000 do 5.000.000-krat večji od vodikovega atoma — ki sestavljajo protin, glavno sestavino protoplazme. Dinami so

tudi v lipidih, sestavinah živčnega tkiva in aminovih kislin. Veliki molekuli so kakor magneti. Njih konci so pozitivno oziroma negativno nabiti. Dr. Cohn jih imenuje bipolarni jone.

Po njegovem naziranju se pretaka električni tok skozi na sledeči način: Doslej še neznan vzrok izkove sprostitve pozitivnega pola dinamov. Negativni naboj se zgane potem takoj proti izpraznjenemu, prej pozitivnemu polu sosednega molekula. Tako

se pretaka pravi električni tok skozi celo verigo dinamov in se končuje kot stisk mišice. Mišični gibi, izločevanje žlezni sokov, posredovanje živčnih impulzov — vse to je po teoriji dr. Cohna samo posledica električnih tokov. To so domnevali že prej. Mnoge lastnosti telesne elektrike pa so nam še popolnoma neznane. Poznamo sicer naravo toka in vemo, da poteka na površini molekulov, toda posredni poskusi so dajali doslej rezultate, ki se zelo razlikujejo med seboj.

Neguš se bo še branil

Na robu 2000 m visokih prepadov nad dolino Morne

Po nekem poročilu sedanega skrajnega severnega abesinskega obrambnega položaja, se na severu Addis Abebe vršijo obsežne priprave, da bi zadržali nadaljnji pohod italijanske armade proti prestolnici. Abesinska vojska je zasedla nove položaje ob robu nad 2000 m visoke gorske stene, ki se dviga nad dolino Morne. Tu se bodo po vsej priliki odigrali zadnji spopadi za posest negušovega glavnega mesta.

Abesinske položaje na tej steni označujejo za izredno ugodne, Italijani pa bodo imeli strašno delo, da si te položaje osvojijo, če se jim bodo Abesinci res postavili v bran. Ne gozd ne grmovje ne skala jih ne bodo zadržali pred abesinskimi kroglami, ko bodo naskakovali vrhove.

Abesinski sili s severne fronte so prinesli nadalje v Addis Abebo vest, da stoji del

negušove armade še vedno severno od Desija in da držijo oddelki rasa Sejuma še vedno svoje položaje v tembienskem ozemlju. Te čete, ki so prodirajoči italijanski armadi za hrbtom, ji postanejo lahko usodne. Po teh poročilih so Italijani samo s razmeroma majhnimi motoriziranimi enotami prodrli preko Desija proti Addis Abebi, Abesinci pa so se jim umaknili iz taktičnih razlogov. Po zadnjih vesteh je tudi armada rasa Imruja v provinci Širi še nedotaknjena ter predstavlja trajno nevarnost za desno krilo italijanske armade.

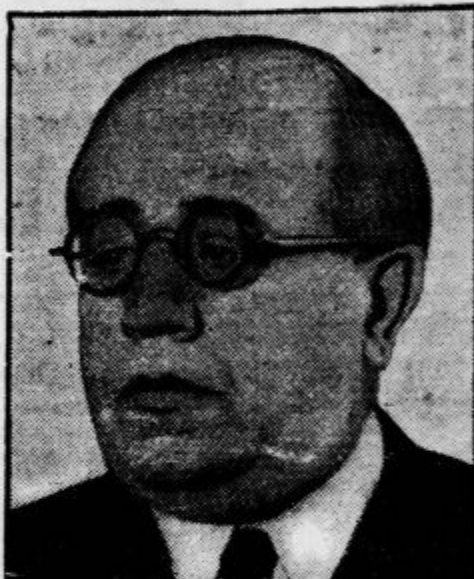
Pripomniti je treba, da prihajajo vse te vesti iz uradnih abesinskih krogov, ki imajo pač mnogo interesa na tem, da bi ljudstvu, ki je demoralizirano zavoljo italijanskega napredovanja, predstavili položaj v čim bolj rožnati luči.

Najmočnejši motor

Neka ameriška družba za gradnjo letalskih motorjev je zgradila motor, ki razvija 1150 k. s. in je s tem za 21,7 odstotkov močnejši od najmočnejših dosedanjih motorjev.

Motor ze radialno urejen, hladi ga zrak in so mu dali ime »osa dvojček«. Nobeno izmed dosedanjih letal ni bilo zmožno zdržati brzine, ki jo lahko razvija ta motor, zato bodo morali zgraditi zanj poseben letalski tip.

Bodoči prezident Španije

Bivši minister A z a n a je sprejel kandidaturu za predsednika španske države

Roman „električne jegulje“

Artist z milijonskimi prihranki, dirkalnimi konji in avtomobilom prišel na beraško palico

Francis John Merritt, še pred nekoliko leti svetovno znani akrobat in artist, ki je nastopal pod imenom »električna jegulja« po najslavnejših cirkusih in varietejih in je bil eden izmed najbolj plačanih angleških artistov, se je moral te dni zagovarjati pred sodnikom zavoljo tatvine krzna. Med razpravo je prišla na dan precej pisana življenjska zgodba tega moža, ki je imel svoj čas poseben hlev z dirkalnimi konji, svoj avto in svojega šoferja, a je s svojim razvratnim življenjem začel padati čedalje nižje in je končal na zadnje kot zločinec.

Merritt, ki šteje danes komaj 46 let, ni

Sestra dr. Berlinerja izvršila samomor

Na Dunaju so našli mrtvo 71letno zasebnico Johanno Littwinovo, sestro dr. Wilhelma Berlinerja, generalnega ravnatelja zavarovalne družbe »Phönix«, ki je umrl v februarju tega leta. Starica je bila izvršila samomor s svetilnim plinom.

Littwinova, ki je bila doma iz Lvova, je živela ločeno od svojega moža in sama v svojem stanovanju. Bila je bolehnata in se je zelo bala, da ji bodo ustavili mesečno podporo v znesku 480 šilingov. V poslovilnem pismu je izražala bojazn, da bi kot poljska državljanka končala svoje življenje v varšavski ubožnici. Rajši si je sama vzela življenje.

ma nič več skupnega z mladim atletom, kakršen je bil pred petnajstimi leti. Takrat je bil po zaslugi svojih visokih kaj imel v banki naloženih okroglo deset milijonov dinarjev. Toda to veliko bogastvo je v lahkomiselnem, romantičnem ozračju varietejev in cirkusov zapravljal s pižabo in drugimi stvarmi. Iz atletične, ki ga je bila sama sila in prožnost, je postal kmalu telesno in duševno strti mož.

Že leta 1924. je postal nesiguren v svojih akrobatskih nastopih in je izgubil svoje angažmane. Živel pa je še dalje razkošno, denar v banki je kopal, potem je začel prodajati konje in premične, nazadnje je poginjal še avto. Ko so mu posli vsi ti viri, je poskusil spet kot artist, toda nikjer ga niso obdržali. Brez vseh sredstev je začel tedaj tavati po cestah angleške prestolnice.

Neki metalec nožev, s katerim je bil nekoč sodeloval in ki sta si bila velika prijatelja, mu je začasno pomagal iz bede, toda ko je ta mož nenadoma umrl je izgubil Merritt zadnjo oporo. Že l. 1925. so ga zavoljo izsiljevanja zaprli za pet let. Ko so ga izpustili, je začel padati še globlje v zločin. Postal je član neke londonske vlomilske tolpe in se je z njo udeležil vlomov v veliko trgovino krzna. Dočim niso mogli prijeti niti enega izmed ostalih članov tolpe, je prišel bivši artist policiji v roke. Nenavaden način vlomov, pri katerem je moral sodelovati človek, ki je bil izreden plezalec, je pokazal njegovo sled. Sedaj so mu odkazali nova tri leta prisilnega dela.

Von Papen s soprogo in hčerko

Nemški poslanik na Dunaju, von Papen, je pred kratkim obiskal Dubrovnik in preživel na našem divnem jugu nekaj dni s svojo družino

Zakon — toda s pogoji

Milijon dolarjev gotovine in čez šest mesecev ločitev

Gospa Georgiana Harpova je ena izmed slovitih lepotic newyorške družbe. Od časa do časa se reši svojega trenutnega zakona in postavi potem novim interesom naslednja pogoja, pod katerim se lahko poroči z njo: 1. zaročenec mora pred poroko vložiti na njeno ime milijon dolarjev, 2. mora se obvezati, da se bo po šestih mesecih ločil od nje, če bo opazil, da se ona v zakonu dolgočas.

»Kaj hočete«, je dejala nekemu interesentu, »milijon dolarjev, to ni dosti zares zaljubljenega moža. Od zaljubljenih mož je treba zahtevati denar, dokler je še čas, kajti ko niso več zaljubljeni, je že prepozno.

Gotovo še ne veste ...

...da jabolka po daljšem ležanju izgube velik del svoje količine vitamina C. Na splošno pa ohranijo krhljivo izredno veliko tega vitamina.

...da imajo plavalase ženske največ, rdeče pa najmanj las. Povprečno ima plavalaska 150.000, rjavka 109.000, črnka 102.000 in rdečelaska 88.000 las na glavi. Plavi lasje rasejo najhitreje, črni pa najbolj počasi.

Kraljica podeželskih lepotic

Za kraljico francoskih podeželskih lepotic je bila izbrana gospodična Marija Dominika Desantijeva iz Nice

A NEKDOTA

Voltaire je vprašala neka dama, zakaj ni v nebesih nobenega zakona. »Zelo preprosto«, je dejal ujedljivec, »zavoljo izenačenja. Saj tudi v zakonu — ni nebes!«

VSAK DAN ENA

»Fej te bodi Jure, ali ne veš, da se samo ženske pudrajo, možaki pa univajo?« (»Tidens Tegnd«)

Najstarejša mumija

Profesor Hasan, znameniti egiptski arheolog iz Kaira, ki so v zadnjem času pogostoma poročali o njegovih velikih znanstvenih uspehih, je sedaj v enem izmed staroegiptskih grobov, ki jih je odkril pred kratkim, našel doslej najstarejšo mumijo. Gre za truplo žene Sehemu Neferja, moža, ki je bil za časa faraona Kefrena najvplivnejša osebnost v državi. Žena je bila v blagoslovljenem stanju.

Strašni so, vendar nič ne opravijo

Dedžasmas Matafara, guverner Ankobra s spremstvom

Amaterka Sonja Henie

Svetovna prvakinja na ledu kot spretna teatralistka
Njena strast za pokale in plašče iz krzna

Dunajski »Der Morgen« objavlja zelo zanimiv članek o svetovni prvakinji v umetnem drsanju Sonji Henie. V tem članku pravi, da je smatrati poglavitnega tega sportnega dekleta v drsalnem sportu za zaključeno, nadaljnje epizode se bodo odigrale v Hollywoodu, kamor se je Norvežanka angažirala za film. S svojim preslopom in profesionalizem je prehitela pač le mednarodno vrhovno instanco lednega sporta, ki bi jo morala prej ali slej proglasiti za polkono sportnico. Po tem dogodku pa so začele govoriti njene bivše konkurentke in tudi funkcionarji ter razsodniki, a to, kar vedo povedati, meče zelo čudno luč na ozadje Sonjine kariere od svetovnega mojstrstva. Poslušajmo, kaj ji očitajo Avstrijci, ki imajo pač mnogo razloga, da ji ne morejo biti posebno naklonjeni.

Sonja je imela v zvezi s svojim očetom, ki je lastnik velike konfekcijske trgovine v Oslu, svoje posebne poslovne metode, po katerih je mnogo zaslužila, ne da bi ji mogel kdo do živga Pismenih pogodb se je vedno izogibala. Zahtevala je vedno povračilo običajnih stroškov. Pod to nedolžno oznako pa je razumeli marsikaj na primer tri prostore v L razredu spalnega voza za potovanje na prireditve in nazaj. Ti prostori so veljali zanjo, za njenega očeta

in njeno mater. Pri tem je bila Norvežanka precej velikopotezna. Če je morala potovati n. pr. iz Pariza v Prago, a je hotel potem se na trening v Berlin, je zaračunala pot od Prage v Berlin posebno. Stroške ji je bilo treba nadalje povrniti za bivanje v hotelih, ki so morali biti vedno samo najprvovrstnejši, potem izdatke za taksi obisk gledališč, telefonske pogovore, če je moral oče kdaj govoriti z Oslom, da se je informiral, kako gredo kaj njegovi posli tam, poleg vseh drugih izdatkov pa so imeli tisti, ki so jo povabili, še poseben izdatek za častno darilo običajne vrednosti kakšnih 20.000 Din ob posebnih prilikah pa je moralo biti to darilo še dražje. Darila so bila svoje vrste. Sonja je zahtevala vedno le takšna, ki so imela svojo stalno vrednost, bili so morala iz zlata in srebra. Zbirka častnih pokalov iz teh kovin v njeni vili na Norveškem je nekak takšnega, čemu na vsem svetu ni primere. Imela je posebno slabost tudi za krzno. Pri enem svojih zadnjih nastopov v Pragi ji je oko obstalo na prekrasnem kožuhu iz vidre, ki je bil vreden svojih 60.000 Din. V tem primeru so ji namesto pokala dali ta krzneni plašč.

Sonja je bila v zadevah oblačil sploh zelo nadarjena. Z manj nego petimi ogrom-

nimi zaboji toalet ni potovala nikoli nikamor. Znan je nje rafinman, s katerim si je izbirala oblačila za nastope na ledu. Nazadnje so bile pogostoma le njene toalete — pravijo njene konkurentke — ki so učinkovale na razsodnike. Več nego 300 g ni smela tehtati njena obleka. Drugače bi jo oviralo in jo delalo nervozno. Bela in svetlo modra sta bili barvi, ki jima je dajala prednost, pod nobenim pogojem pa bi ne nastopila če bi ne bilo na levi prsni strani njene obleke male pripone z zajčjo šapo, ki ji jo je nekoč podaril neki zamorski godbenik in ki ji je rabila kot talisman.

Vse to bi morda še ne bilo tako hudo, toda njeni nasprotniki vedo sedaj povedati, da vse kaj drugega Sonja se je običajno branila direktnega plačila za svoje produkcije na ledu. Znan je postal v njeni karijeri le en primer, da ni mogla kljubovati vabi 100.000 mark. To je bilo pred petimi leti, ko se je udeležila sijajne tedne prireditve v Berlinu. Na zaključni dan je izšlo v nekem bulvarnem listu naznanilo, da bo ta večer Sonja Henie plesala s Karлом Schäferjem valček na koncertu v Sportni palači. Prireditelji niso vedeli sicer o tem ničesar, toda občinstvo, ki je prišlo na to prireditev v ogromnem številu, je reklamiralo tudi to točko in prišlo je do škandala, v katerem je kazalo, da bo razburjena masa v ledni palači vse razlila na tla. Schäfer, ki je bil na prireditvi, je obupan prirediteljem takoj izjavil, da je pripravljen nastopiti, Sonjo pa je bilo treba šele poiskati. Končno so jo našli v njenem

hotelu in manager, ki je bil pod pritiskom največje sile, ker bi moral morebitno škodo v palači plačati iz svojega žepa, je moral položiti 10.000 mark, da je pristala Sonja na majhen valček s Karlom Schäferjem, ki v svoji ljubeznivosti ni imel niti pojma o vseh teh mahinacijah za kulisami.

In še težji očitki: Marsikomu je pri velikih mednarodnih konkurencah postalo očito, da je nastopala tudi neka Francozinja, ki je bila po svojih sposobnostih precej drugovrstnega razreda. Njena prisotnost pa je zahtevala v razsodišču francoskega člana. Sedaj je treba vedeti, da je francoski sport z Jeffom Dicksonom, Sonjinim zaupnikom in managerjem, v nekih posebnih zvezah, tako da je moral francoski član v razsodišču Sonjine konkurentke v oceni prav krepko pritiskati dol. Parižanka, ki ni imela pri teh nastopih nobenih šans, je imela pri stvari torej le neko zelo čudno posredno vlogo. Jeff Dickson pa je znal tudi z drugimi asistenci sklepati posebne pogodbe. Dali so jim n. pr. razumeti, da bi norveški razsodniki kakšni poljski drsalci lahko navrgli kup točk, če bi imeli za Sonjo iste obzire... Sonja je nadalje po Jeffu Dicksonu in managerjih, ki so bili z njim zvezani, delala veliko reklamo za konkurentke, ki ji niso moge škodovati, dočim je v javnosti na isti način ustvarjala nerazpoloženje proti rivalinjam, ki so ji bile zares nevarne. Pri zadnjih olimpijskih igrah v Ga-Pa je bila senzacija Angležinja Cecilija Colledgeova. Vse je očarala s svojo poveljo

in nastopom. Sonjo je govalo v tem pogledu prekašala. Navzlic temu je osem izmed devetih razsodnikov postavilo Norvežanko na prvo mesto.

V občevanju s svojimi sotekmovalkami je kazala Sonja zelo vidna razlikovanja. S Colledgeovo, katere se je morala tati, sploh ni govorila. Dunajčanko Stenufovo je obravnavala enako, nasprotno pa je bila zelo ljubezniva do konkurentk, o katerih je vedela, da bi ji ne moge škoditi.

V kratki dobi svoje amaterske kariere je Norvežanka zaslužila kakšnih 35.000 dolarjev, to je denar, s katerim je mogla že nekaj časa živeti. Pripravila se je torej dobro za naslednja leta, v katerih ji ni bilo v amaterskem področju več pričakovati takšnih uspehov, znala se je pravočasno obrniti drugam, kjer bo lahko še bolj mirno delala za svojo materialno korist.

Takšne vrste so torej očitki, ki jih priobčuje dunajski list. Ne smemo pozabiti, da jih sam označuje za govorjenje njenih konkurentk, ki ji gotovo ne morejo biti tako naklonjene, da bi sedaj, ko se je poslovala s sportnega polja, govorile o njej navdušene hvalnice. Toda podobne očitke, čeprav ne tako hude, je bilo slišati o Norvežanki tu in tam že prej. Vsekakor bi bilo zanimivo jasno ugotoviti, kaj je za vse stvarjo, ali gre samo za grdo obrekovanje s strani Sonjinih nasprotnikov ali pa za razčiščenje nič manj grde nego gemahe večletne potegavščine vsega sportnega sveta, s strani ene izmed zvezd, ki ta svet bolj zanimajo nego bolj pereče stvari.

Kulturni pregled

Dr. Derganca „Svetozor“

Pod naslovom »Svetozor« je izdal znani slovenski zdravnik in filozof dr. Franc Derganca prvi zvezek svojih izbranih, delno že prej objavljenih esejev. Knjiga je nadaljevanje knjižice »Borba Zapada in Vzhoda« (1932). Obsega poleg predgovora in uvoda pet esejev: Francoski in slovenski intelektualizem, Spomini na Kreka, Vzhodni in zapadni nacionalizem in Verizem. Zednje, izporna delo o svoji filozofiji pa obeta pisatelj v knjigi »Prazakon resnice«, ki jo pripravlja. Zato se ne bomo spuščali v podrobnosti, ampak se bomo omejili samo na najvažnejše.

Dergancova filozofija ima izrazito reformatorično tendenco. Sam pravi, da so pričujoči eseji vzrasli iz človeškega trpljenja in zdravniškega sočutja z zdravilnim namenom krepke injekcije optimizma. Zato je razumljivo, da posveča posebno pozornost vzgoji in vzgojiteljem. (Svoj »Svetozor« poklanja pisatelj slovenskim učiteljem in učiteljicam.) Oziroma se na vsa aktualna vprašanja in pojave, zlasti na socialne, obenem pa obširno razpravlja o njihovem zgodovinskem ozadju. Teh zgodovinskih izjav je v »Svetozoru« celo več kakor teoretičnih, vendar pa se v razbor zgodovinskih partij knjige ne more spuščati. Prispominjamo samo toliko, da je postala knjiga zaradi tega obširnega zgodovinskega gradiva in ponavljanja nekotiko nepregledna.

Po avtorjevem prepričanju izvira vsa sodobna kriza iz individualistične degeneracije človeške duše, iz prenapetega egoizma, ki je nastal v težkem življenju ledene dobe ter v svoji pohlepnosti uživa ob trpljenju in trpljenju sočloveka; rešitev iz sodobne krize na vidi v tem, da inteligenca spozna in iztrebi to individualistično degeneracijo ter da si tako prerajena pridobi ljudsko simpatijo in zaupanje, da pride moč v vzgojo in evgeniko do novih, zdravih in sočutnih duš.

Da izvede to reformo v duhu verske in politične tolerance, bratstva in ljubezni, je po pisateljevem prepričanju posebno poklicano jugoslovansko in sploh slovansko učiteljstvo in Sokolstvo, ki prepuščata nadprirodni tir poznavanja »konfesionalni metafiziki« in nikakor ne zanikujeta potrebe tudi nadprirodne vzgoje, pridružujoč sebi prirodni tir izkustvene znanosti.

Neš filozof se zavzema za razlikovanje med emocionalno, podzavestno nagonsko dušo, ki je zapadla močni individualistični degeneraciji, in zavestnim intelektom (duhom). Slika nam prastaro borbo med obema, ki traja vse do danes in se v naši dobi kaže kot borba med racionalizmom in iracionalizmom (Nitzsche, pragmatizem, aktivizem, intuicionizem itd.). Vendar pa individualistični intelektualizem Zapada, ki je v prvi vrsti sad francoskega duha, kakorkoli ima svoje velike zasluge, avtorje »Svetozora« ne zadovoljuje, kakor ga tudi individualistična etika nasilja in izkoriščanja ne zadovoljuje. Rešitev vidi v sintezi francoskega in slovanskega duha, v »sotrudnorožnem intelektualizmu«.

Ta teorija sotrudno-razvojnega intelektualizma je za Dergancovo filozofijo najznačilnejša, vendar pa ji ne moremo pritrčiti. Četudi je namreč človeški razum

napredujoča sposobnost in četudi se naše spoznavanje vedno bolj izpopolnjuje, je vendar resnica izven razvoja. Mnogi se pač naše znanje, množi se število spoznanih resnic, ne pa resnica kot taka. »Razvijajoča se resnica« je nekaj protislovnega, iracionalnega, iracionalizem pa dr. Derganca sam odklanja. Tako »spoznavnokratični noturizem« ni v skladu z intelektualizmom.

Drugi člen teorije sotrudnorožnega intelektualizma, »spoznavnokratični tormanizem«, ki trdi, da nobena oseba ni sposobna sama iz sebe spoznati nobene resnice, je prenatlo obrazložen, da bi mogli spoznati, kaj avtor z njim prav za prav misli. To, kar trdi znani Pitagorov stavek, je gotovo resnično. Tu sta samo dve možnosti, ali ga je Pitagoras sam odkril, ali pa mu je ta stavek povedal nekdo, ki ga je že poznal. Nekdo je moral biti prvi.

Tretji člen sotrudnorožnega individualizma, »spoznavnokratični konoturizem«, pa ni nič novega, temveč je že v veliki meri uresničen v raznih znanstvenih institucijah in njihovi medsebojni zvezi, v izmenjavi znanstvenih publikacij itd. To dr. Derganc sam priznava, vendar pa pravi, da se je ta organizacija znanstvenega dela vršila pred njegovim nastopom samo podzavestno in priporoča popolno centralizacijo znanstvenega dela po vsem svetu.

Glavno vprašanje pa je, kako naj sotrudnorožni intelektualizem reši sodobno krizo, kako naj regenerira individualistično etiko organizira delo za uresničenje starih idej evobode (bratstva in demokracije), dela, resnice, pravice in lepote (novi, trajni obliki). Tu avtor vidi cilj, ki je nedvomno lep in plemenit, ne pozna pa prave poti do tega cilja. Zeli si novega Platona, ki naj organizira novo življenje in delo, pričakuje to organizacijo od velikih držav (Francije, Amerike, celo od Rusije in Nemčije), da od nove svetovne vojne ali kakšnega filozofskega Napoleona ali diktatorja. Samo toliko mu je gotovo, da so Francozi in Slovani v prvi vrsti poklicani, da prevzamejo vodstvo pri tem delu.

Na drugem mestu priča o državi, da bo ona z uporabo svoje moralne in materialne sile vzgojila nove, sotrudnorožne, socialne in bratske duše po metodi ameriške psihotehnike in elotehnike ter pri tem vsaj za trideset let zapostavila vse druge reforme. Toda tega ne bi mogla storiti nobena posamezna država, četudi bi mejila na sarnje prijateljske države, taka država pa se tudi tedaj ne bi mogla izvesti, če bi pričele z njo vse države ob istem času. Kajti življenje nikoli ne stoji na isti točki, ampak zahteva vsak čas te ali one reforme. Razen tega na od samih prijateljskih držav obdane države nikjer ni in tudi ni upanja na soglasje vseh držav, ki bi bilo potrebno za tako socialno akcijo. To dokazuje zgodovina, še bolj pa sedanjost. Vse to torej žal ni tako preprosto, vprav mehanično, kakor si zamislija dr. Derganc, ne glede na to, ali sta ona ameriška psihotehnika in elotehnika res tako uspešni, kakor se nam v tem spisu predstavlja.

Za Dergancovo filozofijo je značilno tudi skrenjenje po posredovanju, po sintezi. Tako priznava nadprirodni (verski) in

prirodni (znanstveni) tir spoznavanja ter se upa s tem izogniti vsakemu konfliktu med obema. Uči dualizem duše in materije, vendar pa govori o njunem substanci-alnem edinstvu. Svojo filozofijo imenuje intelektualizem, vendar pa na eni strani pripisuje tudi podzavesti sposobnost spoznavanja, na drugi strani pa zastopa radikalni empirizem, to je senzualizem. Skeptično pravi, da nimamo še na nobenem polju nobene veljavne resnice (ali torej tudi ta njegova trditev ni resnična?) vendar pa si obljublja največje uspehe spoznavanja v bodočnosti od kolektivno-genetične metode in od vse narode obsegajoče kolektivnogenetične organizacije, kakor da bi se o resnici odločalo z glasovanjem. Kljub svojemu intelektualizmu se na več mestih izraža čisto po hegeliansko, dasi je Heglova filozofija v svojem bistvu iracionalistična, saj ne priznava logičnega zakona protislovlja. Vse to pa že ni več sinteza, temveč kompromis za vsako ceno.

Tako je moč Dergancove filozofije predvsem v plemenitem etičnem hoteju in tudi njegova etika je močnejša v teoriji kakor v praktično uporabi in nevedilnih za skorajšnjo rešitev krize Dr. M. Robič.

Vestnik ZKD

Sistematika v prosvetnem delu

V javnem življenju je kulturno delo brez dvoma izmed najplemenitejših, tembolj ker mora vsak dober kulturni delavec, ki že itak žrtvuje dosti časa in energije v korist splošnosti, pri tem pozabiti na svojo osebno korist in se odreči lastnim težnjam. Podrediti svojo osebo in vse svoje hotenje dobrobiti skupnosti pa je toliko težje, ker večina rezultatov dela niso takoj vidni. Da, pogosto se celo zgodi, da je v začetku vsaj na videz uspeh ravno nasproten, dasi se neumorni delavec trudi z vsemi močmi, da da svojemu kulturnemu prizadevanju zunanega izraza. In tako se dogaja, da marsikdo izgubi voljo do dela, ko po tolikih in tolikih mesecih ne vidi pravega rezultata svoje energije in požrtvovalnosti.

Toda tu velja še v večji meri, kakor kje drugje pravilo, da vztrajnost vselej zmagaja. Kulturni delavec, ki ga ne plaši nobena ovira, bo končno vendarle dosegel svoj cilj, če bo delal vztrajno in sistematično. Kajti sistem v delu, to je notranja in zunanja pravilna porazdelitev energije z ozirom na končni smoter, je že dostikrat pol uspeha. Vsako kulturno delo naj sledi naprej določenemu načrtu, ki se oziroma miselnost prebivalstva in na razmere v dotičnem kraju. Ne zadostuje, če kulturno društvo priredi neko izvestno število poljubnih predavanj, ki sicer predstavljajo statistično vidno, lepo število, a ne tvorijo skupno zaokrožene, miselne enote in ni torej vsako predavanje zase nič več kakor udarec v vodo.

Mnogo manj truda porabi in več uspeha žanje oni prosvetar, ki že takoj ob pričetku poslovne dobe najprej določi število predavanj in drugih kulturnih prireditev ter

jih časovno pravilno porazdeli, spoštevajoč pri tem strukturo prebivalstva in šele potem izbere temo predavanj. Tak, številčno vnaprej določen cikel predavanj mora upoštevati vzgojno, poučno in zabavno plat, vsako predavanje zase pa mora odgovarjati končni svrhi, ki jo kulturni delavec zasleduje.

Isto velja tudi za vse ostalo delo na prosvetnem polju. Prosvetni delavec naj ga opravi po načrtu, držeč se načela, da je kakovost večje vrednosti, kakor pa število. Celokupno prosvetno delo pa naj bo združeno v enotnem, minimalnem delovnem programu, ki prosvetnemu delavcu najboljše pokaže, kako mora sistematično porazdeliti svoje moči, da bo njegovo delo imelo čim več uspeha.

Na Jesenicah je bil ustanovljen v nedeljo 19. t. m. okrožni prosvetni odbor ZKD. Sestanku je prisostvovalo lepo število delegatov jesenjskih in okoliških društev včlanjenih v ZKD. Za centralo Zveze je prisostvoval in poročal g. ing. Jože Rus. Delegati so z zadovoljstvom sprejeli ustanovitve okrožnega odbora na Jesenicah. V razgovoru je bilo izraženih mnogo novih misli. Za načelnika okrožnega odbora je bil izvoljen g. Andrej Zvan.

Poslušajte kino-matinee ZKD, ker je čisti dobiček namenjen izključno za kulturno delo na deželi.

Mariborska ZKD. Te dni je ZKD v Mariboru razposlala na vsa včlanjena društva vabila na občni zbor ZKD ki se bo vršil v nedeljo dne 26. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v dvorani kina Apolo, sedaj Ljudska univerza na Slomškovem trgu. Včlanjena društva naj se točno ravna po navodilih, priloženih v okrožnici. Za nakazila denarnih zneskov se naj društva poslužijo oddaje le poštinih poloniz št. 11.666 in ne več poloniz št. 15366, ker je ZKD ček. konto št. 15366 odpovedala. Knjižnicam ponovno priporočamo uvedbo kartoteke. Kartoteke je dobili pri ZKD v Mariboru po najnižjih cenah.

RADIO

Točne sporede vseh domačih in izozemskih oddajnih postaj na kratkih, normalnih in dolgih valovih najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio, gledališče, film »Naš val«. Mesečna naročnina Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana. Knafljeva ulica 5.

Petek, 24. aprila

Ljubljana 11: Šolska ura: Običaji in narodne šege v Priekiji (g. Marjan Tratar).— 12: Pisano polje (plošče).— 12.45: Vreme, poročila.— 13: Čas, spored, obvestila.— 13.15: Reproduciran koncert na vrhiških orglah.— 14: Vreme, borza.— 15: Zenska ura: Domača lekarna (ga. Anica Levec).— 18.20: Venček narodnih (plošče).— 18.40: O razlastitvi in zaslihljnih potih (g. V. Bidovec).— 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.— 19.30: Nac. ura: O južni Srbiji in Južnosrbijancih.— 20: Prenos koncerta iz Zagreba.— 22: Čas, vreme, poročila, spored.— 22.30: Angleške plošče.

Beograd 17: Orkester.— 18.30: Narodne melodije.— 19.50: Glazounovijske skladbe.— 21.10: Plošče.— 21.30: Pesmi.— 22.20: Laha glasba.— Zagreb 17.15: Godalni kvartet.— 20: Koncert Zagreškega kvarteta, vmes klavirske skladbe.— Praga 20.35: Ljudski koncert.— 21.30: Godalni kvartet.— 22.15: Plošče.— Varšava 19.30: Veliki simfonični koncert poljske glasbe.— 22.35: Ples.— Dunaj 12: Orkester.— 15.20: Mladinski koncert.— 16.05: Stari slagerji.— 17.30: Violinske in klavirske skladbe.— 20: Orkestralni koncert.— 21.05: Dunajske pesmi.— 22.10: Arije in pesmi.— 23.15: Plesna muzika.— Berlin 18: Zabaven glasbeni program.— 20.10: Orkestralni in pevski koncert.— 22.30: Prenos iz Stuttgarta.— München 18: Orkester in zbor.— 19: Zvočna igra.— 20.10: Večer nemških skladateljev.— 21.35: Plošče.— 22.30: Prenos iz Stuttgarta.— Stuttgart 18: Laha glasba.— 19: Kabaretni program.— 20.10: Kakor Berlin.— 22.30: Laha godba orkestra.— 24: Francoska in angleška glasba.— Rim 17: Prenos iz glashene akademije.— 20.35: Prenos Mascagnijeve opere »Iris«.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Umrla je naša ljubljena hčerka in sestra, gospodična

NATALIJA PEČENKO

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 25. aprila 1936, ob 4. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

LJUBLJANA, 23. aprila 1936.

Zalujoči ostali.

UPRAVNI ODBOR IN URADNIŠTVO
MESTNE HRANILNICE V MARIBORU
javljata tužno vest, da je njihov predsednik, gospod

Vladimir Pušenjak

NADREVIZOR ZADRUŽNE ZVEZE itd.
preminil.

Zaslужnega moža, ki si je pridobil za naš zavod nevenljivih zaslug, ohranimo v blagem in trajnem spominu.

MARIBOR, dne 23. IV. 1936.

MESTNA OBČINA MARIBORSKA
javlja tužno vest, da je njen zaslužni član
mestnega sveta in načelnik finančnega
odseka gospod

Vladimir Pušenjak

NADREVIZOR ZADRUŽNE ZVEZE itd.

dne 23. aprila 1936. preminul.

Časten mu spomin!

MARIBOR, dne 23. aprila 1936.

IL CVETIN:

Zadnja stran

Koncipient mu je molče ustregel. Na obrazu so se mu še razločno poznali sledovi dopoldanskega razburjenja.

Dr. Solar si je obšestno zasidral zlati ščipalnik na širokem nosu. Nato je dobrohotno pogledal Marka in Marjo skozi ostri stekli.

»Gre torej za ameriško dediščino, do katere imata po stricjevi smrti samo še vidva pravico. Menda se ne motim, če sodim, da sta zadovoljna s tem, da dobita vsak polovico te vsote!«

Rahel nasmeh je izpreletel Marku ustnice, ko je odgovoril:

»Upam, da dehtve niti treba ne bo.«

Odvetnik je presenečeno vzdignil oči. Nato se je tudi on nasmehnil.

»A, tako, razumem! — Nu, pravnega položaja to ne bi izpremenilo. — Zanimam me pred vsem še vprašanje, ali živijo, kolikor vidva vesta, še kake tretje osebe, ki bi imele pravico do dediščine, ali — — —«

Marko mu je hlastno segel v besedo. »Moja sestrična in jaz sva edina bližja sorodnika strica, ki je umrl v Ameriki, in pokojnega profesorja Dolenc. Listine, ki to dokazujejo, menda že imate.«

43

»Tako je!« je pokimal odvetnik. »In zdaj bi vas še prosil, da mi oba podpišeta to pooblastilo. To je bil glavni vzrok, da sem vaju dal povabiti. Upam, da bo zadeva čez mesec dni ali najkasneje čez dva meseca dokončno odločena, — seveda vama v prid, ker se nihče drug ne poganja za dediščino — — —«

Bržkone bi svojih besed ne bil tako končal, če bi ne bila ta mah njegova tajnica kratko potrkala in stopila v sobo. Podala mu je vizitko, ki jo je dr. Solar vidno presenečen pogledal.

»Komisar Remec? — Ne vem — — — A tedajci se je spomnil. »Aha — to je tisti gospod, ki preiskuje umor profesorja Dolenc! — Nu, če je njegova zadeva do mene tako silno važna — — — prosim!«

Marko Justin se ni mogel popolnoma ubraniti rahlega tesnobe začudenja. Kakšen je neki bil namen Remčevega prihoda?

A s tem si ni utegnil dolgo beliti glave. Čez nekaj trenutkov so se vrata znova odprla, in komisar je stopil v sobo.

Z enakomerno vljudnostjo je pozdravil najprej odvetnika, nato dr. Moravca in nazadnje mlado dvojico.

Ko ga je nato dr. Solar povabil, naj sede, je brez ovinkov napeljal pogovor na vzrok svojega prihoda.

»Po naključju sem danes v bolnišnici slišal, ko je gospod dr. Moravec povabil gospoda Justina

na to snidenje. — Ne zamerite, gospod doktor, da smatram zdaj tudi svojo navzočnost pri tem razgovoru za nujno potrebno — — —«

»Prosim — — — prosim!«, je vljudno rekel dr. Solar.

— za nujno potrebno — — — je nadaljeval Remec. »Že zato, da vam povem, da so za zdaj zdaj vsa prizadevanja za dediščino jalova — — —«

Dr. Solar si je vzel ščipalnik z nosu. »Čudim se vam, gospod komisar. Malokdaj je bila kaka pravna zadeva jasnejša od te — — —«

»Motite se, gospod doktor! — Nikar ne pozabite, da sta, dokler ni morile profesorja Dolenc najden, sedanja upravičenca še vedno sumljiva kakršnekoli zveze s tem dejanjem — — —«

»Gospod komisar!« Marko Justin je bil planil pokonci. Skoraj bolna bledica mu je bila pokrila obraz. »Ali mar še vedno mislite — ?«

Remec je vzdignil roko, kakor da se brani take domneve. »Kar mislim, ali česar ne mislim, za to zdaj ne gre! Gre za zgolj formalne razloge, ki se za zdaj še upirajo nastopu dediščine. — Gospod dr. Solar in tudi gospod dr. Moravec, ki mu je stvar takisto znana, mi bosta nedvomno pritrdila!«

Koncipient je hitro pokimal. »Vaše stališče je popolnoma pravilno, gospod komisar.«

Dr. Solar je zmajal z glavo. »Da bi mogel to presoditi, bi me morali najprej popolnoma poučiti o vsem tem slučaju.«

Remec se je naslonil vznok. »Nič ni lažjega, gospod doktor! — Če vam je prav, vam torej podam kratek pregled o vsem Dolencem slučaju, kakršen je ta mah za neprizadetega opazovalca. Ostalim so te stvari tako in tako še predobro znane.«

Dr. Solar je molče pokimal z glavo. Nato so navzoči počakali, da si je Remec obrezal smotko in jo vtaknil med ustnice. Po prvih višnjevih oblčkih dima, ki jih je zamišljeno puhnil v zrak, je pričel:

»Nekaj več kakor tri dni bo zdaj tega, kar je neznani storilec ustrelil profesorja Dolenc. Dejanje se je zgodilo okoli polnoči, zakaj ob tem času je nočni čuvaj na cesti, ob kateri stoji profesorjeva vila, opazil neznanca, ki je v največji naglici zapustil hišo. Tako je prišlo dejanje na dan.«

Službujoči uradnik me je poklical na kraj zločina. V knjižnici svoje vile je ležal profesor Dolenc, ustreljen s samokresom, ki ga je bil storilec pozabil. Ta samokres in klobuk, ki so ga hkratu našli v knjižnici, sta last gospoda Justina.

Razen tega sem našel na kraju dejanja še tole: na pokojnikovi pisalni mizi je ležal dnevnik, iz katerega je bila zadnja stran iztrgana. Zapisek na predzadnji strani se je končaval nekako takole: »Drevi me obišče — — —«, in nato je sledil zlog, ki sva ga jaz in moj pomočnik dr. Potnik brala. Mar. Nobenega dvoma ni, da je ta vpisek kazal na morika.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oz. ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisil in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljaniti na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Na ribe! Kam? V poročeno gostilno na Aleksandrovi 5. Vasko srodo in petek svete morake in sladkovodne ribe. Priatna pišča. Prvo vrstna kuhinja. Še priporočila M. Kmetič. 108-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodajalko

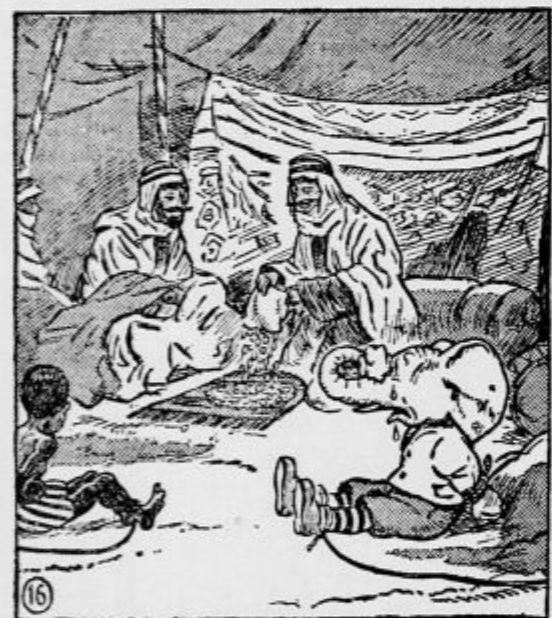
izveščano v modni stroki, sprejme takoj tovarna delnikov in ogovaje. Jozep Vidmar, Ljubljana, Savlje št. 18. 1008-1

Mlad čeden fant

za vsa domača dela se takoj sprejme. Naslov v vseh posl. Jutra. 10094-1

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji

16

Miho in Toma so tu odvedli v šotor razbojniškega glavarja, kjer sta morala gledati, kako so beduini stresli denar na preprogo in ga jeli šteti, pri čemer so se veselo režali. O, kako rad bi bil Miha branil očetoovo lastnino! Toda obadva, on in Toma, sta imela roke in noge čvrsto zvezane...

Ribič - trnkar

kateri je popolnoma vseh in tega zanimanja, dobi 1 ribjo vodo za lovljenje rib na Dolenjskem. Za plačo prejme 2 tretjine od izkupička za ribe, katere se vsak dan prevzamejo. Voda bogata na plemenitih ribah, stanovanje preprosto. Bil bi obenem ribji čuvaj in dobi zato nekaj odstotka. — V poštev pridejo priatni trnkarji, neozelenjeni, neokazovani, popolnoma zanesljivi in pošteti, starosti izmed 25 do 35 let. Naslov takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »3174«. 10091-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; davk 3 Din za dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Strojnik - monter

s dolgoletnim izkuštvom pri parnih in Diesel strojih, vešč v elektrotehniko, teži spreminjati mesto. Cenji ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strokovnjak«. 9994-2

Brivski pomočnik

dobro budištevca z mojstrskim izkuštvom, vojaško odličil, liče mesto za takoj. Grga Rukavina, Zagreb, Ilica 43. 10106-3

Mlada šivilja

vajna kuhe, šivanja, s dobrimi spričevili prosti mesta, gre tudi za natakacijo. Naslov v vseh posl. Jutra. 10107-2

Brivski pomočnik

išče službo. Vprašati Stari trg 9/II. pri g. Baraga. 10102-2

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učence

za večjo trgovino na delu, li, dober računar, živahen lepega vedenja, star 14-15 let, močan in zdrav takoj sprejemno. Pogoj polnolet. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljiv učence«. 10085-44

Pouk

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Instruktor

sedmošolec, dober matematik, se išče Celju za ob sobotah popoldne. Ponudbe s navedbo honorarja na podružnico Jutra Celje pod »Matematika«. 10121-4

Prodaj

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroška posteljica

v zelo dobrem stanju, na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9085-6

Damske plašče,

trenchkoate kostume in komplet najceneje pri F. I. GORICAR, Sv. Petra cesta 39. 9083-6

Mostno tehnično

natančno, jako dobro, no silnost do 5.000 kil, se jako ugodno prodaja. Lastnik tehnične Anton Golemek S. Miklavč pri Ormožu. 20079-6

Pridelki

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Čebulček

nudi po izredno nizki ceni Sever & Komp., Ljubljana, 9988-38

Obšt

Frizerji! Najmodernejši aparati za trajno ondulacijo — 34 volt na obroke. Haube, latorji, dvojno močni Fon-aparati, preparati, najceneje p. Lud. Heršič, Rimska 13. 10005-30

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Denar

na hranilne vloge vseh denarnih zavodov, prekrbi takoj. Strogo solidno poslovanje. Bančno komis. pisarnas Rudolf Zore Ljubljana, gledališka 12. Telefon 38-10. Prilozite znamkel 110-16

Vložne knjižice

Kmetake posojilnice. Na večji znesek, kupimo proti plačilu v gotovini. Zadruga Zagreb, Gajeva 17. 9078-16

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov vnovčnje do najvišji ceni, takoj v gotovini Trg. ag. za bančne in kreditne posle Alojzij Planinšek Ljubljana, Beethovaova ul. 14/II. telefon 35-10, ki vam jamči za pravilnost in strogo solidnost v vseh poslih. 10094-16

Plačam

v gotovini 200.000 vložnih knjižic Ljubljanske kreditne banke. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotovine«. 10110-16

Posest

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vilo z vrtom

vzajem v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vila z vrtom«. 10033-30

Hišo

5 stanovanjsko s letnim vrtom prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10112-30

Dvdržinsko vilo

novo prodam za 70.000 Din. Pobrežje pri Mariboru Spodnje selo, Stenakova ul. 38. 10118-30

Stavbeno parcelo

kupim s knjižico Kmet. posojilnice. Ponudbe: Hrenova ul. 11 soba 2. 10116-30

Stanovanje

Beseda 1 Din, davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

dveh sob in pritliklin oddam s 1. majem v sredini Ljubljane. Vprašati Salendrova ul. 6/II. 10104-31

Trisob. stanovanje

komfortno oddam za mesec julij. Pojasnila v »Menjalnici« Tyrseva cesta, 31. 10113-31

Trisob. stanovanje

komfortno, z vrtom, isto tam enosobno stanovanje s pritliklinami, oddam. Mariborska ul. 20. 10122-31

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze sočustvovanja ob izgubi naše ljubljene mamice, omame, sestre, tašče in tete, gospe

Ane Majdič

izrekamo vsem najtoplejše zahvalo.

Zahvaljujemo se vsem, ki so darovali krasno cvetje ter spremili predrago pokojnico na zadnji poti k večnemu počitku.

CELJE-SP. HUDINJA, MARIBOR, LJUBLJANA, JARŠE, 21. IV. 1936.

ŽALUJOČI OSTALI.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena hčerka, sestra, svakinja in teta, gospodična

ANA MOŽE

HČERKA TRGOVCA IN POSESTNIKA,

danes ponoči, po kratki, mučni bolezn, prevredna s tolažili sv. vere, v Leonišču v Ljubljani, za vedno zatisnila svoje oči.

Pogreb bo iz Leonišča v petek, dne 24. aprila ob 4. popoldne na pokopališče k Sv. Križu v Ljubljani.

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU, KRKA PRI STICNI, LJUBLJANA.

dne 24. aprila 1936.

ŽALUJOČE DRUŽINE:

MOŽE, REBOLJ in LUKEŽ.